

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2004
IV. volební období

689

Vládní návrh

na vydání

zákona, kterým se mění zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

ZÁKON

ze dne.....2004,

kterým se mění zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o poštovních službách

Čl. I

Zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění zákona č. 517/2002 Sb. a zákona č. 225/2003 Sb., se mění takto:

1. V § 1 odst. 1 se za slovo „zákon“ vkládají slova „v souladu s právem Evropských společenství¹⁾“.

Poznámka pod čarou č. 1 zní:

„¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/67/ES ze dne 15. prosince 1997 o společných pravidlech pro rozvoj vnitřního trhu poštovních služeb Společenství a zvyšování kvality služby; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/39/ES ze dne 10. června 2002, kterou se mění směrnice 97/67/ES s ohledem na další otevření poštovních služeb Společenství hospodářské soutěži.“.

2. V § 1 odst. 1 se slova „provozovatele poštovních služeb, který poskytuje“ nahrazují slovy „těch provozovatelů poštovních služeb, kteří mají povinnost zajišťovat“.
3. V § 1 odst. 2 se slova „podle podmínek stanovených tímto zákonem za účelem“ nahrazují slovy „za podmínek stanovených tímto zákonem, jejímž účelem je“.
4. V § 2 písm. a) se slova „písemnosti nebo jiné“ zrušují.
5. V § 2 písm. b) se slova „spočívající v“ nahrazují slovy „ , jejímž účelem je“.
6. V § 2 písm. c) se slova „podle tohoto zákona“ zrušují.
7. V § 2 písm. f) se slova „poštovních podmínek“ nahrazují slovy „poštovní smlouvy“.

8. V § 2 písm. g) se slova „,a to způsobem stanoveným v poštovních podmínkách“ zrušují.
9. V § 2 písm. h) se slova „poštovních podmínek“ nahrazují slovy „poštovní smlouvy“.
10. V § 2 písm. i) se slova „mezinárodní službou služba svými podmínkami“ nahrazují slovy „zahraniční poštovní službou služba svou povahou“ a slova „která spočívá v dodání písemností, jiných“ se nahrazují slovy „jejímž účelem je dodání“.
11. V § 2 písmeno j) zní:
 - „j) základními službami poštovní služby a zahraniční poštovní služby, které jsou vzhledem k potřebám veřejnosti pod ochranou státu zajišťovanou způsobem podle tohoto zákona,“.
12. V § 2 se doplňují písmena k) až m), která znějí:
 - „k) zahraničním provozovatelem ten, kdo se v zahraničí v součinnosti s provozovatelem podílí na poskytnutí poštovní služby do zahraničí,
 - l) písemností sdělení v písemné podobě na listině určené konkrétní osobě,
 - m) poštovním podáním převzetí poštovní zásilky nebo poukazované peněžní částky provozovatelem k poskytnutí poštovní služby.“.

13. § 3 zní:

„§ 3

Poskytovat za úplaty služby, jejichž účelem je vydání písemnosti předem určené osobě, nebo takové služby nabízet, lze jen za podmínky, že jsou nebo mají být poskytovány podle tohoto zákona. To neplatí,

- a) jde-li o službu poskytovanou na základě mezinárodní smlouvy, která je součástí právního řádu České republiky,
- b) jde-li o službu, jejímž účelem je vydání průvodních listin spolu s věcmi, jichž se týkají,
- c) jestliže je vydání písemnosti předem určené osobě součástí služby jiné povahy a nelze je s ohledem na účel zajišťovat v rámci samostatné poštovní služby,
- d) jde-li o službu, při níž je sdělení určené konkrétní osobě přepravováno výhradně v jiné než písemné podobě na listině, nebo
- e) jde-li o službu, jejíž poskytnutí bylo sjednáno v zahraničí.“.

14. § 4 až 7 včetně nadpisů a poznámek pod čarou č. 2 a 3a znějí:

„Uzavření poštovní smlouvy

§ 4

(1) Vyhlášením poštovních podmínek nabízí provozovatel každému uzavření poštovní smlouvy podle těchto poštovních podmínek; vyhlášením se rozumí zveřejnění poštovních podmínek ve všech provozovnách provozovatele na místě veřejně přístupném, případně též způsobem umožňujícím dálkový přístup. Provozovatel je povinen předložit na žádost poštovní podmínky k nahlédnutí v kterékoliv své provozovně, v níž lze poštovní smlouvu uzavřít. Není-li doba platnosti poštovních podmínek výslovně stanovena, lze jejich platnost ukončit jen oznámením vyhlášeným stejným způsobem jako poštovní podmínky; práva a povinnosti, které vznikly na základě těchto poštovních podmínek, zůstávají jejich pozdější změnou nebo zrušením nedotčena.

(2) Provozovatel je povinen uzavřít poštovní smlouvu s každým, kdo mu její uzavření v mezích poštovních podmínek a způsobem v nich stanoveným navrhne.

(3) Provozovateli nevzniká povinnost uzavřít poštovní smlouvu, jestliže jejím obsahem mají být také odchylky od práv a povinností nebo jejich doplnění podle § 6 odst. 5.

(4) Provozovatel je oprávněn při uzavírání poštovní smlouvy požadovat, aby odesílatel prokázal, že poštovní zásilka a její úprava odpovídají poštovním podmínkám; není však povinen to zjišťovat.

§ 5

(5) Z poštovní smlouvy vzniká provozovateli povinnost dodat poštovní zásilku nebo poukázanou peněžní částku způsobem v ní určeným příjemci. Není-li sjednáno jinak, uzavřením poštovní smlouvy vznikne odesílateli povinnost uhradit provozovateli dohodnutou cenu.

(6) Provozovatel neodpovídá za nesplnění povinností podle poštovní smlouvy z příčin na straně příjemce nebo v důsledku plnění povinnosti uložené provozovateli tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem.²⁾

(7) Není-li s provozovatelem dohodnuto něco jiného, odesílatel je povinen upravit poštovní zásilku způsobem podle § 6 odst. 3 písm. b) a c).

§ 6

Poštovní podmínky

(8) Poštovní podmínky musejí mít písemnou formu.

(9) Poštovní podmínky obsahují

- a) požadavky, které má splnit odesílatel před uzavřením poštovní smlouvy,
- b) způsob, jakým se má postupovat při poštovním podání,
- c) práva a povinnosti, které se mají stát obsahem právního vztahu vzniklého z poštovní smlouvy.

(10) Z poštovních podmínek podle odstavce 2 písm. a) musí vyplývat vždy

- a) způsob, jakým lze provozovateli navrhnout uzavření poštovní smlouvy,

- b) povinná úprava poštovní zásilky, její přípustné rozměry a hmotnost,
- c) který obsah poštovní zásilky je považován za nebezpečný nebo vyžadující zvláštní zacházení, jakož i povinná zvláštní úprava takové poštovní zásilky nebo další náležitosti, které musí splnit odesílatel,
- d) který obsah poštovní zásilky není dovolen.

(11) Z poštovních podmínek podle odstavce 2 písm. c) musí vyplývat vždy

- a) způsob dodání,
- b) postup provozovatele v případě, že poštovní zásilku nebo poukázanou peněžní částku nebylo možno dodat,
- c) cena³⁾ poštovní služby, způsob její úhrady a rozsah nároků odesílatele na její vrácení, jestliže provozovatel porušil povinnost podle poštovní smlouvy,
- d) způsob přijetí a projednání námitek proti jednání provozovatele, kterým porušil povinnost podle poštovní smlouvy, jakož i způsob uplatnění nároků z tohoto porušení vyplývajících,
- e) rozsah odpovědnosti provozovatele za vzniklou škodu podle § 13 odst. 1,
- f) omezení výše náhrady škody podle § 13 odst. 4,
- g) způsob přijetí a projednání podnětů, že při poskytování poštovní služby došlo ke škodě, jakož i způsob uplatnění nároků ze vzniklé škody vyplývajících,
- h) postup provozovatele při otevření poštovní zásilky podle § 8,
- i) postup provozovatele při prodeji nebo zničení poštovní zásilky nebo její části podle § 9 a 10, včetně lhůty, jejímž uplynutím je takové nakládání s poštovní zásilkou podmíněno.

(12) Při uzavírání poštovní smlouvy lze sjednat odchylky od práv a povinností podle odstavce 2 písm. c) nebo jejich doplnění; podmínkou však je, že je na takovou možnost v poštovních podmínkách upozorněno a že se těmito odchylkami a doplňky nezmění povaha nabízené poštovní služby.

§ 7

Práva z poštovní smlouvy

(1) Právo nakládat s poštovní zásilkou nebo poukázanou peněžní částkou má až do jejího dodání jen odesílatel; provozovatel může s poštovní zásilkou nebo poukázanou peněžní částkou zacházet jen v nezbytné míře a jen takovým způsobem, který je součástí poskytování poštovní služby.

(2) Jiné osoby a orgány mohou s poštovní zásilkou nebo poukázanou peněžní částkou nakládat jen tehdy, bylo-li to dohodnuto nebo stanoví-li to zvláštní právní předpis.^{3a)}

(3) Práva z poštovní smlouvy se promlčují uplynutím jednoho roku od poštovního podání, nestanoví-li tento zákon něco jiného.

²⁾ Například § 86 až 87a zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

^{3a)} Například § 86 až 87a zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, § 7 až 12 zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, § 11 až 16 zákona č. 67/1992 Sb., o Vojenském obranném zpravodajství, ve znění zákona č. 153/1994 Sb. a zákona č. 88/1995 Sb., zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů.“.

15. V § 8 se odstavce 1, 6 a 7 včetně poznámek pod čarou č. 7 a 8 zrušují.

Dosavadní odstavce 2 až 5 se označují jako odstavce 1 až 4.

16. V § 8 odstavec 1 včetně poznámky pod čarou č. 3b zní:

„(1) Provozovatel je oprávněn otevřít poštovní zásilku, jestliže

- a) ji nelze dodat a současně ji nelze vrátit nebo nemá být podle poštovní smlouvy vrácena,
- b) je důvodné podezření, že obsahuje věc považovanou podle poštovních podmínek za nebezpečnou, nebo věc, jejíž poštovní podání není podle poštovních podmínek dovoleno,
- c) byla poškozena,
- d) je důvodná obava, že došlo nebo že by do dodání mohlo dojít ke vzniku škody, nebo
- e) je to nezbytné k dodržení povinností uložených provozovateli zvláštním právním předpisem.^{3b)}

^{3b)} Například zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.“.

17. V § 8 odst. 2 se číslo „2“ nahrazuje číslem „1“.

18. V § 8 odst. 2 se slova „kterou je Česká republika vázána,⁴⁾“ nahrazují slovy „která je součástí právního řádu České republiky,⁴⁾“.

19. V § 8 odst. 2 se slova „nebo podle zvláštního právního předpisu⁵⁾“ zrušují.

20. V § 8 odst. 4 se slovo „otevření“ nahrazuje slovem „prohlídky“.

21. V § 8 odst. 4 se věta druhá nahrazuje větou „Při otevírání musí být zajištěna ochrana skutečností, jež jsou chráněny podle zvláštního právního předpisu,⁵⁾ jakož i ochrana poštovního tajemství (§ 16) a listovního tajemství.⁶⁾“.

22. V § 9 odstavec 1 zní:

„(1) Provozovatel je oprávněn po uplynutí sjednané lhůty prodat poštovní zásilku nebo její část, jestliže

- f) poštovní zásilku nelze dodat a současně ji nelze vrátit nebo nemá být podle poštovní smlouvy vrácena, nebo
- g) je důvodná obava, že se obsah poštovní zásilky do dodání znehodnotí.“.

23. V § 9 se odstavce 2 a 5 zrušují.

Dosavadní odstavce 3 a 4 se označují jako odstavce 2 a 3.

24. V § 9 se na začátek odstavce 2 vkládá věta „Prodat nelze poštovní zásilku, jež je podle mezinárodní smlouvy, která je součástí právního řádu České republiky,⁴⁾ nedotknutelná.“.

25. V § 9 se na začátek odstavce 3 vkládají slova „Je-li to možné,“.

26. V § 9 odst. 3 se věta druhá nahrazuje větou „Nebyl-li čistý výtěžek vydán, odesílatel má právo požádat o jeho vydání ve lhůtě podle § 7 odst. 3; po marném uplynutí této lhůty právo na vydání čistého výtěžku zaniká a čistý výtěžek připadne provozovateli.“.

27. § 10 a 11 včetně nadpisů znějí:

„§ 10

Zničení poštovní zásilky provozovatelem

(13) Provozovatel je oprávněn po uplynutí sjednané lhůty zničit poštovní zásilku nebo její část, jestliže se obsah poštovní zásilky zcela nebo zčásti znehodnotil.

(14) Provozovatel je oprávněn i před uplynutím sjednané lhůty zničit poštovní zásilku nebo její část, jestliže je to nezbytné pro zajištění ochrany zdraví lidí.

(15) Nedojde-li k prodeji poštovní zásilky, kterou nelze dodat a současně ji nelze vrátit nebo nemá být podle poštovní smlouvy vrácena, provozovatel ji po uplynutí sjednané lhůty zničí.

(16) Ustanovení odstavců 1 až 3 se nevztahuje na poštovní zásilku, jež je podle mezinárodní smlouvy, která je součástí právního řádu České republiky,⁴⁾ nedotknutelná.

§ 11

Vydání poukázané peněžní částky odesílateli

Nebyla-li poukázaná peněžní částka dodána ani vrácena, provozovatel ji vyplatí odesílateli, pokud o to odesílatel požádá do deseti let od poštovního podání; po marném uplynutí této lhůty právo na vydání peněžní částky zaniká a peněžní částka připadne provozovateli.“.

28. V § 12 odstavce 1 a 2 znějí:

„(1) Za škodu vzniklou při poskytování poštovních služeb odpovídá provozovatel v rozsahu stanoveném tímto zákonem a poštovní smlouvou.

(2) Provozovatel odpovídá jen za škodu, která vznikla v době od poštovního podání do dodání či vrácení.“.

29. V § 12 odst. 5 se slovo „provedeným“ nahrazuje slovy „ , pokud byly provedeny“.

30. V § 12 se za odstavec 5 vkládá nový odstavec 6, který zní:

„(6) Provozovatel neodpovídá za škodu vzniklou zvláštní povahou nebo vadností obsahu poštovní zásilky.“.

Dosavadní odstavce 6 až 8 se označují jako odstavce 7 až 9.

31. V § 12 odst. 7 se slova „nebo paušální náhradu podle § 13 odst. 6 nebo 7“ zrušují.

32. V § 12 odst. 8 se slovo „lze“ nahrazuje slovem „nelze“.

33. V § 13 se odstavec 2 zrušuje.

Dosavadní odstavce 3 až 7 se označují jako odstavce 2 až 6.

34. V § 13 odst. 2 se slova „podle poštovní smlouvy poštovní zásilka při podání“ nahrazují slovy „ poštovní zásilka v době a místě jejího poštovního podání“.

35. V § 13 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Byla-li však sjednána náhrada škody v paušální výši, provozovatel hradí škodu ve výši sjednané paušální částky.“.

36. V § 13 odst. 3 se slova „podle poštovní smlouvy při podání, a cenou, kterou má“ nahrazují slovy „v době a místě jejího poštovního podání, a cenou, kterou by měla v době a místě poštovního podání“.

37. V § 13 odstavec 4 zní:

„(4) Pokud odesílatel v souladu s poštovní smlouvou uvedl na poštovní zásilce částku, kterou ji oceňuje, škoda se hradí nejvýše do této částky. V ostatních případech se škoda hradí nejvýše do částky sjednané v poštovní smlouvě; nebyla-li taková částka sjednána, výše náhrady není omezena.“.

38. V § 13 se odstavec 5 zrušuje.

Dosavadní odstavec 6 se označuje jako odstavec 5.

39. V § 13 odstavec 5 zní:

„(5) Prokáže-li se, že ztráta, poškození nebo úbytek obsahu poštovní zásilky vznikly úmyslným jednáním zaměstnance provozovatele nebo osoby oprávněné za provozovatele jednat nebo jiné osoby, které provozovatel použil, anebo provozovatele, který je fyzickou osobou, náhrada škody se poskytne ve výši podle odstavců 2 a 3, přičemž k omezení rozsahu odpovědnosti sjednanému podle odstavce 1 ani k omezení výše náhrady škody podle odstavce 4 se nepřihlíží. Pokud byla sjednána náhrada škody v paušální výši podle odstavce 2 věty druhé, lze místo nároku na náhradu škody v paušální výši uplatnit vůči provozovateli nárok na náhradu škody podle odstavce 2 věty první.“.

40. V § 15 odst. 1 se číslo „3“ nahrazuje číslem „2“.

41. V § 15 odst. 2 se číslo „5“ nahrazují číslem „7“.

42. § 16 včetně poznámky pod čarou č. 9a zní:

„(1) Provozovatel, osoba podílející se na poskytování poštovních služeb a osoba vykonávající činnost podle § 37 (dále jen "nositel poštovního tajemství") mají povinnost zachovávat mlčenlivost o skutečnostech týkajících se poskytované nebo poskytnuté poštovní služby, které se při své činnosti dozvěděli. Znalosti těchto skutečností smějí využívat jen pro potřeby poskytování poštovní služby nebo činnosti podle § 37; nesmějí umožnit, aby se s nimi neoprávněně seznámila jiná osoba.“.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na informace, ze kterých nevyplývá, kdo byl odesílatelem ani kdo byl adresátem.

(3) Nositel poštovního tajemství může sdělit informace o poskytované nebo poskytnuté poštovní službě odesílateli, adresátovi, právnímu nástupci odesílatele nebo adresáta, zástupci odesílatele nebo adresáta, popřípadě jiným osobám, které s vědomím odesílatele nebo adresáta jednájí v jejich prospěch.

(4) Zprostit nositele poštovního tajemství povinností podle odstavce 1 může jen odesílatel, adresát, právní nástupce odesílatele nebo adresáta a zástupce odesílatele nebo adresáta.

(5) Zjišťovat obsah poštovní zásilky smí jen provozovatel při jejím otevření podle § 8 odst. 1.

(6) Ustanovení odstavců 1 až 5 se nevztahují na případ, kdy má provozovatel poštovních služeb podle tohoto zákona nebo podle zvláštního právního předpisu²⁾ povinnost

- a) sdělit osobám a orgánům oprávněným podle zvláštního právního předpisu^{3a)} informace o poskytované nebo poskytnuté poštovní službě, nebo jim umožnit, aby tyto informace získaly,
- b) vydat osobám a orgánům oprávněným podle zvláštního právního předpisu^{3a)} poštovní zásilku nebo poukázanou peněžní částku, nebo
- c) učinit nebo umožnit jiná opatření.

(7) Provozovatel poštovních služeb je povinen

- a) vydat na nezbytně nutnou dobu orgánům oprávněným k použití zpravodajské techniky podle zvláštního právního předpisu^{9a)} poštovní zásilku, nebo jim umožnit jiná opatření dotýkající se poštovní zásilky, a to na žádost vedoucího tohoto orgánu nebo jím pověřené osoby a za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem,^{9a)}
- b) zachovávat mlčenlivost o postupu podle písmene a).

^{9a)} Například § 7 až 12 zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, § 11 až 16 zákona č. 67/1992 Sb., o Vojenském obranném zpravodajství, ve znění zákona č. 153/1994 Sb. a zákona č. 88/1995 Sb.“.

43. § 17 se zrušuje.

CELEX: 31997L0067

44. § 18 zní:

„§ 18

(17) Podmínkou provozování poštovních služeb je živnostenské oprávnění podle zvláštního právního předpisu.¹⁰⁾

(18) Podmínkou provozování poštovní služby, jejímž účelem je dodání písemnosti, je dále poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence podle tohoto zákona.

(19) Ustanovení odstavce 2 se nevztahuje na

- a) poštovní službu poskytovanou bezúplatně,
- b) poštovní službu poskytovanou za cenu vyšší nebo rovnou částce, kterou stanoví vláda nařízením,
- c) poštovní službu, jejímž účelem je dodání poštovní zásilky s hmotností vyšší nebo rovnou hmotnosti, kterou stanoví vláda nařízením,
- d) poštovní službu, jejímž účelem je dodání poštovní zásilky v zahraničí,
- e) poštovní službu poskytovanou na základě mezinárodní smlouvy, která je součástí právního řádu České republiky,
- f) poštovní službu, jejímž účelem je dodání průvodních listin spolu s věcmi, jichž se týkají, nebo
- g) poštovní službu, při níž je sdělení určené konkrétní osobě přepravováno výhradně v jiné než písemné podobě na listině.

(20) Vláda stanoví nařízením v souladu s právem Evropských společenství¹⁾ částku podle odstavce 3 písm. b) a hmotnost podle odstavce 3 písm. c); částka ani hmotnost nesmí být vyšší, než je nezbytné pro vytvoření ekonomických předpokladů pro řádné plnění poštovní povinnosti.“.

CELEX: 32002L0039

45. § 19 zní:

„§ 19

(21) Obsahem poštovní licence je

- a) povinnost zajistit všeobecnou dostupnost základních služeb na celém území České republiky (dále jen "poštovní povinnost"),
- b) oprávnění provozovat poštovní služby podle § 18 odst. 2 (dále jen "poštovní oprávnění").

(22) Český telekomunikační úřad (dále jen "Úřad") zveřejní v Poštovním věstníku, které poštovní služby a které zahraniční poštovní služby jsou vzhledem k potřebám veřejnosti základními službami.“.

46. V § 20 odstavec 1 zní:

„(1) O udělení poštovní licence rozhoduje Úřad na základě písemné žádosti podané na výzvu Úřadu zveřejněnou v Poštovním věstníku (dále jen "výzva"). K žádosti musí být připojeny doklady prokazující splnění podmínek podle § 21 odst. 1 písm. a) a c) a návrh poštovních podmínek podle § 21 odst. 1 písm. b). Ve výzvě Úřad uvede základní služby, na které se vztahuje poštovní povinnost, a další služby, které musí držitel poštovní licence zajišťovat podle zvláštních právních předpisů.¹¹⁾“.

47. V § 20 odstavec 3 zní:

„(3) Úřad může udělit poštovní licenci na období nejvýše pěti let. Období, na které je poštovní licence udělována, nesmí ani zčásti zasahovat do období, na které byla udělena jiná poštovní licence.“

48. § 21 až 25 včetně nadpisů a poznámky pod čarou č. 12 znějí:

„§ 21

Podmínky pro udělení poštovní licence

(23) Poštovní licenci může Úřad udělit osobě,

- a) která je držitelem živnostenského oprávnění k provozování služeb uvedených ve výzvě,
- b) která předloží návrh poštovních podmínek poštovních služeb uvedených ve výzvě, jenž je způsobilý k tomu, aby Úřad mohl s poštovními podmínkami vyslovit souhlas; návrh poštovních podmínek musí vždy odpovídat požadavkům úředního doručování písemností podle zvláštních právních předpisů,
- c) která má technické, organizační, ekonomické a personální předpoklady k provozování služeb uvedených ve výzvě, včetně zajištění jejich všeobecné dostupnosti na celém území České republiky.

(24) Při rozhodování o udělení poštovní licence přihlíží Úřad i k rozsahu dosavadního podnikání žadatele v oblasti poštovních nebo jiných obdobných služeb.

§ 22

Udělení poštovní licence

(1) V rozhodnutí o udělení poštovní licence Úřad

- a) stanoví období, na které se poštovní licence uděluje,
- b) uloží poštovní povinnost v rozsahu podle § 20 odst. 1 a udělí poštovní oprávnění,
- c) vysloví souhlas s poštovními podmínkami poštovních služeb uvedených ve výzvě, které žadatel o poštovní licenci předložil, s výjimkou cen,³⁾
- d) stanoví další povinnosti držitele poštovní licence tak, aby poštovní povinnost byla plněna v kvalitě, jež je ve veřejném zájmu nezbytná (dále jen "základní kvalitativní požadavky"); základní kvalitativní požadavky se týkají zejména rychlosti, spolehlivosti a pravidelnosti základních služeb, dostatečné hustoty obslužných míst zajišťujících poštovní podání, otevírací doby provozoven, způsobu dodání a vrácení, vhodného poskytování informací o základních službách a způsobu jejich užití a rychlého a účinného projednávání námitek.

(2) Udělenou poštovní licenci nelze bez souhlasu Úřadu převést na jinou osobu. Úřad může vyslovit souhlas s převodem poštovní licence na jinou osobu jen za podmínky, že tato osoba splňuje podmínky podle § 21 odst. 1.

§ 23

Změna poštovní licence

(25) Úřad může na návrh držitele poštovní licence nebo z vlastního podnětu změnit rozsah poštovní povinnosti,

- a) vyžaduje-li to veřejný zájem na zajištění dostupnosti další základní služby,
- b) je-li to nezbytné k dodržení závazků vyplývajících z práva Evropských společenství¹⁾ nebo k dodržení mezinárodních závazků České republiky,¹²⁾ nebo
- c) zanikl-li důvod pro zařazení některé služby mezi základní služby.

(26) Jestliže Úřad rozšíří rozsah poštovní povinnosti o další poštovní službu, vyzve držitele poštovní licence, aby poštovní podmínky této poštovní služby ve stanovené lhůtě předložil Úřadu k vyslovení souhlasu.

(27) Úřad může na návrh držitele poštovní licence nebo z vlastního podnětu změnit základní kvalitativní požadavky,

- a) je-li to v zájmu uspokojení potřeb veřejnosti, nebo
- b) je-li to nezbytné k dodržení závazků vyplývajících z práva Evropských společenství¹⁾ nebo k dodržení mezinárodních závazků České republiky.¹²⁾

(28) Úřad může z vlastního podnětu odvolat souhlas s poštovními podmínkami některé poštovní služby, na niž se vztahuje poštovní povinnost,

- a) je-li to v zájmu uspokojení potřeb veřejnosti, nebo
- b) je-li to nezbytné k dodržení závazků vyplývajících z práva Evropských společenství¹⁾ nebo k dodržení mezinárodních závazků České republiky.¹²⁾

(29) Jestliže Úřad odvolá souhlas s poštovními podmínkami, vyzve držitele poštovní licence, aby ve stanovené lhůtě předložil Úřadu k vyslovení souhlasu upravené znění poštovních podmínek.

(30) Úřad může vyslovit souhlas se změnou poštovních podmínek některé poštovní služby, na niž se vztahuje poštovní povinnost, jestliže držitel poštovní licence předloží návrh jejich nového znění.

(31) Ustanovení odstavců 2, 4, 5 a 6 o vyslovení souhlasu Úřadu s poštovními podmínkami se nevztahují na ceny.³⁾

§ 24

Odnětí poštovní licence

(1) Úřad z vlastního podnětu rozhodne o odnětí poštovní licence, jestliže držitel poštovní licence

- a) přestal splňovat některou z podmínek, na jejichž základě mu byla poštovní licence udělena, nebo
- b) neplní povinnosti stanovené tímto zákonem nebo rozhodnutím o udělení nebo o změně poštovní licence, nebo neumožňuje kontrolu podle § 37 odst. 2 písm. a), ačkoliv byl na možnost odnětí poštovní licence z tohoto důvodu Úřadem písemně upozorněn a nápravu nezjednal ani v přiměřené lhůtě stanovené Úřadem.

(2) Úřad rozhodne o odnětí poštovní licence, jestliže o její odnětí držitel písemně požádá.

§ 25

Zánik poštovní licence

Poštovní licence zaniká

- a) uplynutím období, na které byla udělena,
- b) dnem zrušení právnické osoby nebo smrtí fyzické osoby, které byla udělena,
- c) dnem stanoveným v rozhodnutí Úřadu o odnětí poštovní licence podle § 24 odst. 1, nebo
- d) dnem stanoveným v rozhodnutí Úřadu o odnětí poštovní licence podle § 24 odst. 2, nejpozději však uplynutím dvou let ode dne doručení žádosti o odnětí poštovní licence Úřadu.

¹²⁾ Například závazky podle Světové poštovní úmluvy a jejího Závěrečného protokolu, Ujednání o poštovních peněžních službách, Řádu listovních zásilek a jeho Závěrečného protokolu, Řádu poštovních balíků a jeho Závěrečného protokolu, Řádu Ujednání o poštovních peněžních službách a jeho Závěrečného protokolu.“.

49. § 26 zní:

„§ 26

(32) Úřad může udělit jednu či více zvláštních poštovních licencí, jestliže má důvodnou obavu, že držitel poštovní licence nebude schopen splnit své povinnosti týkající se základních služeb.

(33) Obsahem zvláštní poštovní licence je

- a) povinnost zajistit všeobecnou dostupnost stanovených základních služeb na stanoveném území (dále jen „zvláštní poštovní povinnost“),
- b) oprávnění provozovat na stanoveném území poštovní služby podle § 18 odst. 2 (dále jen „zvláštní poštovní oprávnění“).“.

50. V § 27 odstavec 1 zní:

„(1) O udělení zvláštní poštovní licence rozhoduje Úřad na základě písemné žádosti podané na jeho výzvu. K žádosti musí být připojeny doklady prokazující splnění podmínek podle § 28 odst. 1 písm. a) a c) a návrh poštovních podmínek podle § 28 odst. 1 písm. b). Ve výzvě Úřad uvede základní služby, které mají být zajištěny, a území, na kterém mají být zajištěny.“.

51. V § 27 odstavec 3 zní:

„(3) Úřad může udělit zvláštní poštovní licenci na období nejvýše tří let.“

52. § 28 zní:

„(1) Zvláštní poštovní licenci může Úřad udělit osobě,

- c) která je držitelem živnostenského oprávnění k provozování služeb uvedených ve výzvě,
- d) která předloží návrh poštovních podmínek poštovních služeb uvedených ve výzvě, jenž je způsobilý k tomu, aby Úřad mohl s poštovními podmínkami vyslovit souhlas; návrh poštovních podmínek musí vždy odpovídat požadavkům úředního doručování písemností podle zvláštních právních předpisů,
- e) která má technické, organizační, ekonomické a personální předpoklady k provozování služeb uvedených ve výzvě, včetně zajištění jejich všeobecné dostupnosti na uvedeném území.

(2) Při rozhodování o udělení zvláštní poštovní licence přihlíží Úřad i k rozsahu dosavadního podnikání žadatele v oblasti poštovních nebo jiných obdobných služeb.“

53. § 29 včetně nadpisu zní:

„§ 29

Udělení zvláštní poštovní licence

(34) V rozhodnutí o udělení zvláštní poštovní licence Úřad

- a) stanoví období, na které se zvláštní poštovní licence uděluje,
- b) uloží zvláštní poštovní povinnost v rozsahu podle § 27 odst. 1 a udělí zvláštní poštovní oprávnění,
- c) vysloví souhlas s poštovními podmínkami poštovních služeb uvedených ve výzvě, které žadatel o zvláštní poštovní licenci předložil, s výjimkou cen,³⁾
- d) stanoví základní kvalitativní požadavky týkající se plnění zvláštní poštovní povinnosti.

(35) Udělenou zvláštní poštovní licenci nelze bez souhlasu Úřadu převést na jinou osobu. Úřad může vyslovit souhlas s převodem zvláštní poštovní licence na jinou osobu jen za podmínky, že tato osoba splňuje podmínky podle § 28 odst. 1.“

54. Za § 29 se vkládá nový § 29a, který včetně nadpisu zní:

„§ 29a

Změna zvláštní poštovní licence

(36) Úřad může na návrh držitele zvláštní poštovní licence nebo z vlastního podnětu změnit základní kvalitativní požadavky,

- a) je-li to v zájmu uspokojení potřeb veřejnosti, nebo

- b) je-li to nezbytné k dodržení závazků vyplývajících z práva Evropských společenství¹⁾ nebo k dodržení mezinárodních závazků České republiky.¹²⁾

(37) Úřad může z vlastního podnětu odvolat souhlas s poštovními podmínkami některé poštovní služby, na niž se vztahuje zvláštní poštovní povinnost,

- a) je-li to v zájmu uspokojení potřeb veřejnosti, nebo
b) je-li to nezbytné k dodržení závazků vyplývajících z práva Evropských společenství¹⁾ nebo k dodržení mezinárodních závazků České republiky.¹²⁾

(38) Jestliže Úřad odvolá souhlas s poštovními podmínkami, vyzve držitele zvláštní poštovní licence, aby ve stanovené lhůtě předložil Úřadu k vyslovení souhlasu upravené znění poštovních podmínek.

(39) Úřad může vyslovit souhlas se změnou poštovních podmínek některé poštovní služby, na niž se vztahuje zvláštní poštovní povinnost, jestliže držitel zvláštní poštovní licence předloží návrh jejich nového znění.

(40) Ustanovení odstavců 2, 3 a 4 o vyslovení souhlasu Úřadu s poštovními podmínkami se nevztahují na ceny.³⁾“.

55. § 30 až 32 včetně nadpisů znějí:

„§ 30

Odnětí zvláštní poštovní licence

(1) Úřad z vlastního podnětu rozhodne o odnětí zvláštní poštovní licence, jestliže držitel zvláštní poštovní licence

- a) přestal splňovat některou z podmínek, na jejichž základě mu byla zvláštní poštovní licence udělena, nebo
b) neplní povinnosti stanovené tímto zákonem nebo rozhodnutím o udělení nebo o změně zvláštní poštovní licence, nebo neumožňuje kontrolu podle § 37 odst. 2 písm. a), ačkoliv byl na možnost odnětí zvláštní poštovní licence z tohoto důvodu Úřadem písemně upozorněn a nápravu nezjednal ani v přiměřené lhůtě stanovené Úřadem.

(2) Úřad rozhodne o odnětí zvláštní poštovní licence, jestliže o její odnětí držitel písemně požádá.

§ 31

Zánik zvláštní poštovní licence

Zvláštní poštovní licence zaniká

- a) uplynutím období, na které byla udělena,
b) dnem zrušení právnické osoby nebo smrtí fyzické osoby, které byla udělena,
c) dnem stanoveným v rozhodnutí Úřadu o odnětí zvláštní poštovní licence podle § 30 odst. 1, nebo

- d) dnem stanoveným v rozhodnutí Úřadu o odnětí zvláštní poštovní licence podle § 30 odst. 2, nejpozději však uplynutím jednoho roku ode dne doručení žádosti o odnětí zvláštní poštovní licence Úřadu.

§ 32

Zveřejňování rozhodnutí

Rozhodnutí o udělení, změně a odnětí poštovní licence a sdělení o jejím zániku, rozhodnutí o udělení, změně a odnětí zvláštní poštovní licence a sdělení o jejím zániku, základní kvalitativní požadavky, jakož i poštovní podmínky, s nimiž vyslovil souhlas, Úřad zveřejní v Poštovním věstníku.

CELEX: 31997L0067

56. Nadpis hlavy V zní: „**PRÁVA A POVINNOSTI DRŽITELE POŠTOVNÍ LICENCE A DRŽITELE ZVLÁŠTNÍ POŠTOVNÍ LICENCE**“.

57. § 33 a 34 včetně nadpisů znějí:

„§ 33

Povinnosti držitele poštovní licence

(41) Držitel poštovní licence je povinen

- a) plnit poštovní povinnost způsobem, který je v souladu s potřebami veřejnosti a se základními kvalitativními požadavky, včetně soustavného poskytování informací o základních službách a způsobu jejich užití,
b) nabízet poštovní služby, na něž se vztahuje poštovní povinnost, podle poštovních podmínek, s nimiž Úřad vyslovil souhlas.

CELEX: 31997L0067

(42) Držitel poštovní licence nemusí dočasně plnit povinnosti podle odstavce 1 písm. a), jestliže tomu brání překážky, jež sám nevyvolal a jejichž vzniku nemohl ani při řádné péči zabránit, zejména nezaviněné technické problémy, důsledky přírodních událostí, nedostatek potřebné součinnosti jiných osob nebo důsledky krizové situace. Držitel poštovní licence je však povinen počínat si tak, aby plnění povinností bylo omezeno co nejméně a aby překážky byly co nejdříve odstraněny.

(43) Držitel poštovní licence nemusí poskytnout poštovní službu, na niž se vztahuje poštovní povinnost, pokud by její poskytnutí bylo v důsledku toho, že některý z požadavků podle § 6 odst. 2 písm. a) nebyl splněn, neúměrně komplikované, anebo by bylo pro něho spojeno s rizikem jiných vážných následků.

(44) Není přípustné neodůvodněné zvýhodňování či znevýhodňování některých zájemců o základní služby. Sjednání odchylek od práv a povinností nebo jejich doplnění podle § 6 odst. 5 nesmí vést k neodůvodněnému zvýhodnění určitého odesílatele oproti jiným zájemcům o základní služby.

CELEX: 31997L0067

(45) Držitel poštovní licence je povinen vést způsobem, který stanoví Úřad, průběžnou evidenci svých nákladů spojených s provozováním jednotlivých služeb, na něž se vztahuje poštovní povinnost. Pravidla, která navrhne držitel poštovní licence, podle nichž budou náklady společné pro více činností držitele poštovní licence přiřazovány jednotlivým službám, na něž se vztahuje poštovní povinnost, vyžadují ke své platnosti schválení Úřadem. Držitel poštovní licence musí zajistit, že dodržování těchto pravidel bude jednou ročně ověřeno osobou odborně způsobilou a nezávislou na držiteli poštovní licence; tato osoba musí být schválena Úřadem. Výsledky tohoto ověření Úřad zveřejní v Poštovním věstníku.

CELEX: 31997L0067

§ 34

Povinnosti držitele zvláštní poštovní licence

(46) Držitel zvláštní poštovní licence je povinen

- a) plnit zvláštní poštovní povinnost způsobem, který je v souladu s potřebami veřejnosti a se základními kvalitativními požadavky, včetně soustavného poskytování informací o základních službách, na něž se vztahuje zvláštní poštovní povinnost, a způsobu jejich užití.

CELEX: 31997L0067

- b) nabízet poštovní služby, na něž se vztahuje zvláštní poštovní povinnost, podle poštovních podmínek, s nimiž Úřad vyslovil souhlas.

(47) Držitel zvláštní poštovní licence nemusí dočasně plnit povinnosti podle odstavce 1 písm. a), jestliže tomu brání překážky, jež sám nevyvolal a jejichž vzniku nemohl ani při řádné péči zabránit, zejména nezaviněné technické problémy, důsledky přírodních událostí, nedostatek potřebné součinnosti jiných osob nebo důsledky krizové situace. Držitel zvláštní poštovní licence je však povinen počínat si tak, aby plnění povinností bylo omezeno co nejméně a aby překážky byly co nejdříve odstraněny.

(48) Držitel zvláštní poštovní licence nemusí poskytnout poštovní službu, na niž se vztahuje zvláštní poštovní povinnost, pokud by její poskytnutí bylo v důsledku toho, že některý z požadavků podle § 6 odst. 2 písm. a) nebyl splněn, neúměrně komplikované, anebo by bylo pro něho spojeno s rizikem jiných vážných následků.

(49) Není přípustné neodůvodněné zvýhodňování či znevýhodňování některých zájemců o základní služby. Sjednání odchylek od práv a povinností nebo jejich doplnění podle § 6 odst. 5 nesmí vést k neodůvodněnému zvýhodnění určitého odesílatele oproti jiným zájemcům o základní služby.

CELEX: 31997L0067

Poznámky pod čarou č. 13 a 14 se zrušují.

58. Za § 34 se vkládá nový § 34a, který zní:

„§ 34a

Ceny základních a doplňkových služeb

(1) Orgán oprávněný k regulaci cen vychází při regulaci cen podle zvláštního zákona,³⁾ a to cen základních služeb, na něž se vztahuje poštovní povinnost a zvláštní poštovní povinnost, a služeb, jež jsou s jejich poskytováním spojeny (dále jen „základní a doplňkové služby“), z ekonomicky oprávněných nákladů spojených se zajišťováním těchto služeb; při stanovení cen se přihlédne k tomu, aby ceny byly všeobecně přijatelné a aby k poskytovaným základním a doplňkovým službám měli přístup všichni zájemci.

(2) Ceny základních a doplňkových služeb musejí být stanoveny způsobem, z něhož bude zřejmé, jak byly vytvořeny.

(3) Ceny základních a doplňkových služeb, jejichž použití je vázáno na splnění zvláštních podmínek, musejí přihlížet k úspoře nákladů vzniklé splněním těchto zvláštních podmínek. Zvláštní podmínky podle věty první musejí být uvedeny v poštovních podmínkách.

(4) Náklady vzniklé při poskytování poštovních služeb podle § 18 odst. 2 a služeb, jež jsou s jejich poskytováním spojeny, nesmějí být promítány do cen ostatních základních a doplňkových služeb.“.

CELEX: 31997L0067

59. V § 35 odst. 1 větě první a druhé se slova „ministerstvo“ nahrazují slovy „Ministerstvo informatiky“.

60. V § 35 odst. 4 se slova „poštovních podmínek“ nahrazují slovy „poštovní smlouvy“.

61. Nadpis hlavy VII zní:

„STÁTNÍ SPRÁVA A REGULACE“.

62. § 36 a 37 včetně nadpisů a poznámky pod čarou č. 14a znějí:

„§ 36

Státní správa v oblasti poštovních služeb

Ministerstvo informatiky vykonává státní správu v oblasti poštovních služeb, s výjimkou věcí svěřených tímto zákonem Úřadu.

§ 37

Činnost Úřadu

(50) Úřad dohlíží, zda držitel poštovní licence a držitelé zvláštní poštovní licence

- a) plní poštovní povinnost a zvláštní poštovní povinnost způsobem podle § 33 a § 34,
- b) nabízejí poštovní služby, na něž se vztahuje poštovní povinnost a zvláštní poštovní povinnost, podle poštovních podmínek, s nimiž Úřad vyslovil souhlas,
- c) plní další povinnosti uložené jim tímto zákonem.

(51) Úkony dohledu podle odstavce 1 uskutečňuje Úřad z vlastního podnětu nebo z podnětu osoby, jejichž zájmů se poskytování a zajišťování základních služeb držitelem poštovní licence nebo držitelem zvláštní poštovní licence dotýká. Úkony dohledu se uskutečňují

- a) prováděním státní kontroly,^{14a)}
- b) využitím poznatků získaných jiným způsobem.

(52) Úřad dále

- a) zaujímá stanovisko ke sporům týkajícím se poskytování a zajišťování základních služeb držitelem poštovní licence nebo držitelem zvláštní poštovní licence, o které byl požádán, pokud je toho k vyřešení sporu zapotřebí,
- b) nejméně jednou ročně vhodným způsobem zveřejní, včetně zveřejnění v Poštovním věstníku, souhrnnou zprávu o plnění povinností uložených držiteli poštovní licence a držitelům zvláštní poštovní licence tímto zákonem,
- c) činí další opatření v zájmu řádného poskytování a zajišťování základních služeb,
- d) plní další úkoly svěřené mu tímto zákonem,
- e) spolupracuje s Komisí Evropských společenství ve věcech týkajících se poštovních služeb.

CELEX: 31997L0067
32002L0039

^{14a)} Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění zákona č. 166/1993 Sb., zákona č. 148/1998 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb.“.

63. Za § 37 se vkládají nové § 37a až 37c, které včetně nadpisu a poznámek pod čarou č. 14b a 14c znějí:

„Správní delikty

§ 37a

(53) Právnícké osobě nebo podnikající fyzické osobě,^{14b)} která poruší ustanovení tohoto zákona tím, že

- a) poskytuje službu, jejímž účelem je vydání písemnosti předem určené osobě, nebo takovou službu nabízí, jinak než podle tohoto zákona, nebo
- b) provozuje poštovní službu, jejímž účelem je dodání písemnosti, bez poštovního oprávnění a bez zvláštního poštovního oprávnění,

se uloží pokuta do výše 2 000 000 Kč.

(54) Držiteli poštovní licence, který

- a) neplní poštovní povinnost nebo ji plní způsobem, který není v souladu s § 33,
- b) nabízí poštovní služby, na něž se vztahuje poštovní povinnost, podle poštovních podmínek, s nimiž Úřad nevyslovil souhlas, nebo
- c) nezajistí ověření podle § 33 odst. 5 prostřednictvím schválené osoby nebo takovou osobu ke schválení Úřadem nenavrhne ve lhůtě stanovené Úřadem,

se uloží pokuta do výše 2 000 000 Kč.

(55) Držiteli zvláštní poštovní licence, který

- a) neplní zvláštní poštovní povinnost nebo ji plní způsobem, který není v souladu s § 34, nebo
- b) nabízí poštovní služby, na něž se vztahuje zvláštní poštovní povinnost, podle poštovních podmínek, s nimiž Úřad nevyslovil souhlas,

se uloží pokuta do výše 500 000 Kč.

§ 37b

(56) Právnícká osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

(57) Při určení výměry pokuty právnícké osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména k rozsahu takového jednání a jeho následkům.

(58) Odpovědnost právnícké osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezahájil řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán.

(59) Správní delikty podle § 37a projednává Úřad.

(60) Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby,^{14b)} se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnícké osoby.

(61) Pokuty vybírá Úřad a vymáhá místně příslušný územní finanční úřad. Příjem z pokut je příjmem státního rozpočtu.

(62) Při vybírání a vymáhání uložených pokut se postupuje podle zvláštního právního předpisu.^{14c)}

§ 37c

(63) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) zničí, poškodí, znečistí, anebo neoprávněně odstraní nebo přemístí schránku určenou k poštovnímu podání nebo dodání, nebo
- b) jako odesílatel ohrozí zdraví lidí tím, že předá provozovateli k poskytnutí poštovní služby poštovní zásilku,
 1. jejíž obsah je podle poštovních podmínek považován za nebezpečný, aniž by byla dodržena její povinná zvláštní úprava podle poštovních podmínek nebo další požadované náležitosti podle poštovních podmínek, nebo
 2. jejíž obsah podle poštovních podmínek není dovolen.

(64) Za přešupek podle odstavee 1 písm. a) lze uložít pokutu do výše 10 000 Kč, za přešupek podle odstavee 1 písm. b) pokutu do výše 20 000 Kč.

^{14b)} § 2 odst. 2 obchodního zákoníku.

^{14c)} Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.“.

64. V § 38 odstavee 1 zní:

„(1) Na činnost Ministerstva informatiky podle § 35 a na činnost Úřadu podle § 37 odst. 3 písm. a) a c) se správní řád¹⁵⁾ nevztahuje.“.

65. V § 38 odst. 2 se za slova „zvláštní poštovní licence“ vkládají slova „a proti rozhodnutí o změně poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence“.

66. V § 39 se slova „tímto zákonem“ nahrazují slovy „v § 4 až 15 tohoto zákona“.

67. § 40 zní:

„§ 40

(1) Úřad vydává Poštovní věstník. Úřad zveřejňuje Poštovní věstník také způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(2) Každý má právo nahlédnout do Poštovního věstníku

a) v kterékoliv provozovně držitele poštovní licence, v níž jsou nabízeny poštovní služby, na něž se vztahuje poštovní povinnost,

b) v kterékoliv provozovně držitele zvláštní poštovní licence, v níž jsou nabízeny poštovní služby, na něž se vztahuje zvláštní poštovní povinnost.“.

68. § 41 se zrušuje.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Až do zveřejnění základních služeb podle § 19 odst. 2 zákona o poštovních službách, nejdéle však do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se za základní služby považují poštovní služby podle vyhlášky č. 286/2004 Sb., kterou se stanoví poštovní podmínky základních služeb a základní požadavky kvality při jejich zajišťování držitelem poštovní licence (vyhláška o základních službách držitele poštovní licence), a zahraniční poštovní služby, jejichž zajišťování je mezinárodním závazkem České republiky.
2. Až do vyslovení souhlasu s poštovními podmínkami poštovních služeb, na něž se vztahuje poštovní povinnost, Úřadem, nejdéle však do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se za poštovní podmínky podle § 33 odst. 1 písm. b) zákona o poštovních službách považují poštovní podmínky, jež jsou v souladu s vyhláškou č. 286/2004 Sb.
3. Až do stanovení základních kvalitativních požadavků Úřadem, nejdéle však do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se za základní kvalitativní požadavky podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o poštovních službách považují základní požadavky kvality při zajišťování základních služeb podle části třetí vyhlášky č. 286/2004 Sb.
4. Až do rozhodnutí Úřadu podle § 33 odst. 5 zákona o poštovních službách zůstávají v platnosti rozhodnutí Ministerstva informatiky učiněná podle § 34 odst. 3 zákona o poštovních službách v dosavadním znění.
5. Poštovní licence a zvláštní poštovní licence udělené podle dosavadní právní úpravy zůstávají v platnosti.
6. Správní řízení o udělení souhlasu, které bylo zahájeno přede dnem nabytí účinností tohoto zákona a které nebylo dosud ukončeno, se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zastavuje.
7. Ostatní správní řízení podle dosavadní právní úpravy, která byla zahájena přede dnem nabytí účinností tohoto zákona a která nebyla dosud ukončena, dokončí Úřad.

Čl. III

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se:

1. Vyhláška č. 226/2000 Sb., kterou se stanoví způsob prokazování finanční způsobilosti k zahájení a provozování základních služeb držitelem poštovní licence.
2. Vyhláška č. 286/2004 Sb., kterou se stanoví poštovní podmínky základních služeb a základní požadavky kvality při jejich zajišťování držitelem poštovní licence (vyhláška o základních službách držitele poštovní licence).

Čl. IV

Zmocnění k vyhlášení úplného znění

Předseda vlády se zmocňuje, aby ve Sbírce zákonů vyhlásil úplné znění zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), jak vyplývá ze zákonů jej měnících.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky

Čl. V

V § 18 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění zákona č. 517/2002 Sb., se na konci tečka nahrazuje čárkou a doplňují slova „s výjimkou věcí svěřených do působnosti Českého telekomunikačního úřadu.“

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o telekomunikacích a o změně dalších zákonů

Čl. VI

Zákon č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a o změně dalších zákonů, ve znění zákona č. 274/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 205/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 517/2002 Sb., zákona č. 225/2003 Sb., zákona č. 436/2003 Sb., zákona č. 53/2004 Sb. a zákona č. 167/2004 Sb., se mění takto:

1. V § 3 odst. 1 se slova „jako správní úřad pro výkon státní správy včetně regulace ve věcech telekomunikací“ zrušují.
2. V § 3 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Úřad je správním a regulačním úřadem ve věcech telekomunikací a poštovních služeb.“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen

Čl. VII

Zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění zákona č. 135/1994 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 151/2000 Sb., zákona č. 458/2000 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 354/2003 Sb., se mění takto:

1. V § 2b odst. 1 se slova „a v mezinárodním poštovním provozu“ zrušují.
2. V § 2b odst. 2 se na konci písmene b) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno c), které včetně poznámky pod čarou č. 1 zní:

„c) vykonává působnost při uplatňování, regulaci a kontrole cen poštovních služeb do zahraničí a služeb souvisejících s poskytováním poštovních služeb do zahraničí a zahraničních poštovních služeb.¹⁾

¹⁾ § 1 odst. 2 a § 2 písm. i) zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění zákona č. /2004 Sb.“.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o živnostenském podnikání

Čl. VIII

V zákoně č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění zákona č. 231/1992 Sb., zákona č. 591/1992 Sb., zákona č. 600/1992 Sb., zákona č. 273/1993 Sb., zákona č. 303/1993 Sb., zákona č. 38/1994 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 136/1994 Sb., zákona č. 200/1994 Sb., zákona č. 237/1995 Sb., zákona č. 286/1995 Sb., zákona č. 94/1996 Sb., zákona č. 95/1996 Sb., zákona č. 147/1996 Sb., zákona č. 19/1997 Sb., zákona č. 49/1997 Sb., zákona č. 61/1997 Sb., zákona č. 79/1997 Sb., zákona č. 217/1997 Sb., zákona č. 280/1997 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 83/1998 Sb., zákona č. 157/1998 Sb., zákona č. 167/1998 Sb., zákona č. 159/1999 Sb., zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 358/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 363/1999 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 122/2000 Sb., zákona č. 123/2000 Sb., zákona č. 124/2000 Sb., zákona č. 149/2000 Sb., zákona č. 151/2000 Sb., zákona č. 158/2000 Sb., zákona č. 247/2000 Sb., zákona č. 249/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 309/2000 Sb., zákona č. 362/2000 Sb., zákona č. 409/2000 Sb., zákona č. 458/2000 Sb., zákona č. 100/2001 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 164/2001 Sb., zákona č. 256/2001 Sb., zákona č. 274/2001 Sb., zákona č. 477/2001 Sb., zákona č. 478/2001 Sb., zákona č. 501/2001 Sb., zákona č. 86/2002 Sb., zákona č. 119/2002 Sb., zákona č. 174/2002 Sb., zákona č. 281/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 476/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 130/2003 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 224/2003 Sb., zákona č. 228/2003 Sb., zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 354/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 38/2004 Sb., zákona č. 119/2004 Sb. a zákona č. 167/2004 Sb., se v příloze č. 2 VÁZANÉ ŽIVNOSTI ve skupině 214 obor „Provozování poštovních služeb“ zrušuje.

CELEX: 31997L0067

Čl. IX

Přechodná ustanovení

Dosavadní živnostenská oprávnění s předmětem živnosti „Provozování poštovních služeb“, která trvala ke dni účinnosti tohoto zákona, zůstávají v platnosti a považují se za oprávnění k provozování volné živnosti „Provozování poštovních a zahraničních poštovních služeb“. Živnostenský úřad provede změnu názvu živnosti na průkazu živnostenského oprávnění na žádost podnikatele nebo při první změně oznámené podle § 49 živnostenského zákona. Ohlášení živnosti ohlašovací vázané „Provozování poštovních služeb“ doručená živnostenskému úřadu přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, u nichž nebylo dosud řízení ukončeno, se projednají podle nové právní úpravy.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o přestupcích

Čl. X

V zákoně č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění zákona č. 337/1992 Sb., zákona č. 344/1992 Sb., zákona č. 359/1992 Sb., zákona č. 67/1993 Sb., zákona č. 290/1993 Sb., zákona č. 134/1994 Sb., zákona č. 82/1995 Sb., zákona č. 237/1995 Sb., zákona č. 279/1995 Sb., zákona č. 289/1995 Sb., zákona č. 112/1998 Sb., zákona č. 168/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 151/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 361/2000 Sb., zákona č. 370/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 52/2001 Sb., zákona č. 164/2001 Sb., zákona č. 254/2001 Sb., zákona č. 265/2001 Sb., zákona č. 273/2001 Sb., zákona č. 274/2001 Sb., zákona č. 312/2001 Sb., zákona č. 6/2002 Sb., zákona č. 62/2002 Sb., zákona č. 78/2002 Sb., zákona č. 216/2002 Sb., zákona č. 259/2002 Sb., zákona č. 285/2002 Sb., zákona č. 311/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 218/2003 Sb., zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb. a zákona č. 47/2004 Sb., se § 36 zrušuje.

ČÁST SEDMÁ

ÚČINNOST

Čl. XI

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. září 2004, s výjimkou ustanovení čl. III bodu 2, které nabývá účinnosti dnem 1. prosince 2004.

Důvodová zpráva

Obecná část

Ke dni 1.7.2000 nabyl účinnosti koncepčně zcela nový zákon o poštovních službách č. 29/2000 Sb., který nahradil zastaralý zákon o poště pocházející z r. 1946.

Hlavním účelem nového zákona bylo přizpůsobit poskytování poštovních služeb moderní době, současně pak i převzít přístupy, jež v této oblasti uplatňuje Evropská unie.

Nový zákon má dvě hlavní části: soukromoprávní a veřejnoprávní. V soukromoprávní části se podrobně upravuje smlouva o poštovní službě jako zvláštní smluvní typ (s tím, že pouze v některých detailech platí subsidiárně obecná ustanovení občanského zákoníku). Veřejnoprávní část se zabývá zajištěním nejdůležitějších poštovních služeb (tzv. základní služby) tak, aby byly kvalitní a aby byly všeobecně dostupné na celém území České republiky.

Ekonomický model, na kterém je zajištění základních služeb postaveno (tyto služby zajišťuje jediný dominantní operátor, který má zvláštní povinnosti a tomu odpovídající zvláštní práva; ostatní operátoři, kteří nabídku jeho služeb doplňují, nemají žádné veřejnoprávní povinnosti), je standardním modelem používaným i v Evropské unii. Na zajištění základních služeb dohlíží Ministerstvo informatiky jako regulační orgán; dohled regulačního orgánu je základním požadavkem směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/67/ES ze dne 15. prosince 1997 o společných pravidlech pro rozvoj vnitřního trhu poštovních služeb Společenství a zvyšování kvality služby, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/39/ES ze dne 10. června 2002, kterou se mění směrnice 97/67/ES s ohledem na další otevření poštovních služeb Společenství hospodářské soutěži (dále jen „Směrnice“).

Dosavadní zkušenosti potvrdily, že věcná koncepce, kterou nový zákon o poštovních službách zavedl, je správná a odpovídá jak současným požadavkům na funkci tohoto oboru, tak i přístupu Evropské unie. Na této koncepci není třeba nic měnit.

Zásadní odlišnost nové koncepce od toho, jak byly poštovní služby provozovány v dřívější době, však byla příčinou toho, že se v konkrétním znění zákona projeví některé chyby. Proto se navrhuje novelizace zákona tak, aby byly napraveny všechny existující nedostatky.

I když Evropská unie uznává, že nový zákon svou koncepcí plně odpovídá přístupu EU, upozorňuje na některé dílčí nedostatky, jež zákon v této podobě má a jež způsobují, že dosud nebylo dosaženo úplné kompatibility s právem ES.

V prvé řadě jde o udělování souhlasu k provozování poštovních služeb podle § 17 zákona, jež je neslučitelné se Směrnicí - podle ní musí být přístup na trh volný, nesmí být vázán na administrativní procedury tohoto druhu. K tomu je třeba dodat, že udělování souhlasu je ryze byrokratickou činností, která nemá pro funkci trhu poštovních služeb žádný reálný přínos. Proto se v novele zákona navrhuje zrušení udělování souhlasu a zavedení pojetí poštovních služeb v souladu se Směrnicí jako živnosti volné.

Rozpor je i ve vymezení monopolu: zákon dosud nereagoval na vynětí poštovních služeb do zahraničí z monopolu, k němuž došlo citovanou novelou Směrnice (viz zvláštní část, bod 44.). Přizpůsobeno členství v EU není ani ustanovení § 21 (viz zvláštní část, bod 48.).

Některé další požadavky Směrnice nebyly potřebným způsobem transponovány do našeho zákona. Nejde zde sice o přímý rozpor s právem ES, absence příslušné úpravy však způsobuje, že v praxi nejsou požadavky Směrnice v potřebné míře naplňovány. Jak již bylo konstatováno, hlavním principem přístupu EU je zřízení regulačního orgánu a jeho systematický dohled na řádné zajištění základních služeb. Řada povinností regulačního orgánu, jež přímo či nepřímo ze Směrnice vyplývají, však není potřebným způsobem přenesena do našeho zákona; ze zákona nevyplývá dokonce ani obecná povinnost na zajištění základních služeb dohlížet. To, že v r. 2000 byl novým zákonem zřízen regulační orgán pro oblast poštovních služeb, tak zůstalo před veřejností do značné míry utajeno.

Obdobně v zákoně scházejí i některé obecné principy, jež podle Směrnice musejí být dodržovány při zajišťování základních služeb (rovný přístup ke službám, zákaz jakékoliv diskriminace, soustavné přizpůsobování služeb potřebám veřejnosti aj.).

Jedním z hlavních úkolů regulačního orgánu je stanovit, jak konkrétně mají být základní služby poskytovány (jaké služby musejí být nabízeny, jaké jsou jejich konkrétní podmínky, jaké kvalitativní požadavky musejí být dodržovány). Zákon sice regulaci těchto záležitostí obsahuje, volí však pro ni nevhodnou formu ministerské vyhlášky. V důsledku toho není možné pružně přizpůsobovat poskytování základních služeb tomu, jak se v průběhu času potřeby veřejnosti vyvíjejí.

Vyhláška č. 286/2004 Sb., kterou se stanoví poštovní podmínky základních služeb a základní požadavky kvality při jejich zajišťování držitelem poštovní licence (vyhláška o základních službách držitele poštovní licence), je velmi rozsáhlá (383 paragrafů). Přestože jde od r. 2000 již o pátou verzi vyhlášky, ani tak se nepodařilo docílit její aktuálnosti; na změny je totiž třeba reagovat mnohem rychleji. V zájmu řádného zajištění základních služeb nezbylo proto než v určitých situacích vyhlášku vědomě nerespektovat. Dlužno dodat, že existence vyhlášky je navíc v rozporu se soukromoprávní povahou vztahů mezi zákazníkem (odesílatelem) a provozovatelem poštovních služeb - blíže viz zvláštní část, bod 14.

Jako řešení se v novele navrhuje, aby tento regulační nástroj měl právní podobu správního řízení, které vede regulační orgán s tím, kdo základní služby zajišťuje. Pokud jde o poštovní podmínky příslušných služeb, regulační orgán poštovní podmínky zpracované poskytovatelem základních služeb schvaluje (včetně oprávnění vyžadovat jejich případnou úpravu); kvalitativní požadavky pak stanoví sám.

Díky uskutečnění této změny bylo možno převést regulační pravomoci z Ministerstva informatiky na Český telekomunikační úřad, který je regulačním orgánem už pro oblast telekomunikací. Spojení těchto dvou regulačních pravomocí v jediném regulačním úřadě je běžné i v zemích Evropské unie. Tím se současně řeší rozpor dosavadní úpravy s právem ES - Ministerstvo informatiky je nejen regulačním orgánem, ale i zakladatelem státního podniku Česká pošta, s.p. Podle čl. 22 Směrnice však regulační orgán nesmí mít žádné vazby na regulovaný subjekt.

Znění zákona obsahuje značný počet nepřesností a chyb čistě legislativně-technické povahy, jež způsobují, že ustanovení zákona jsou mnohdy nejasná, umožňují různý výklad, dají se snadno obcházet, nezajišťují zamýšlený účinek, anebo mají jiný než zamýšlený účinek.

Závažným nedostatkem jsou nepřesnosti v úpravě odpovědnosti za poštovní zásilky podle § 13. Vzhledem k tomu, že principy odpovědnosti jsou u poštovních služeb zcela specifické, záměrem bylo zařadit do zákona komplexní speciální úpravu odpovědnosti tak, aby bylo vyloučeno subsidiární použití odlišné obecné úpravy podle občanského zákoníku. Vinou nepřesností v textu zákona však tato úprava komplexní není. Další nepřesnosti v § 13 pak způsobují, že se zákonná úprava odpovědnosti podstatně odlišuje od té, která tradičně v oblasti poštovních služeb platí (blíže viz zvláštní část, body 34. až 37.) a která je nezbytná.

Většina speciálních pojmů, jež zákon používá, má abstraktní povahu; tím spíše proto záleží na jejich přesné definici a jejich používání přesně v souladu s určeným obsahem. Vzdor tomu však některé pojmy (například pojem „základní služby“) nemají přesnou definici, anebo jsou v textu používány (například pojem „poštovní služby“) ve významu, který se svými nuancemi od definice liší. V zákoně jsou na mnoha místech nedopatřením zaměněny podobné, leč nikoliv shodné pojmy (např. poštovní podmínky x poštovní smlouva, poštovní služby x mezinárodní služby x základní služby x služby uvedené ve výzvě). Například ve třech navazujících ustanoveních o finanční způsobilosti (zvláštní část, bod 48.) se okruh služeb, jejichž provozování se způsobilost týká, vymezuje pokaždé jinak.

Na více místech v zákoně zjevně nedopatřením schází část textu - schází např. § 21 odst. 2 (zvláštní část, bod 48.), anebo dokonce celý § 29a (zvláštní část, bod 54.). V některých případech schází část věty, takže zbývající část nedává smysl - viz např. dosavadní § 5 odst. 2 (zvláštní část, bod 14.), nebo dosavadní § 36 zákona o přestupcích, který byl zákonem o poštovních službách novelizován (zvláštní část, bod 63.).

V ustanoveních o držiteli poštovní licence bylo na více místech opomenuto, že se toto ustanovení vztahuje současně i na držitele zvláštní poštovní licence. Úprava zvláštní poštovní licence je v důsledku toho natolik neúplná, že tento institut nelze vůbec v praxi použít.

V zákoně nedopatřením schází pokuta za nedodržení § 3, které je jedním ze dvou způsobů, jakým může být vědomě porušován zákonný monopol týkající se dodávání písemností. Možnosti beztrestně obcházet monopol tímto způsobem se, spolu s využitím negativních důsledků nepřesných formulací v § 3, v praxi skutečně využívá.

Oproti tomu se některá ustanovení objevují v zákoně duplicitně, navíc ne vždy ve shodné podobě - viz např. § 6 odst. 5 vers. § 34 odst. 1 písm. b). Zákon obsahuje řadu ustanovení, jež nemají normativní povahu a jež pouze nadbytečně připomínají, že souběžně se zákonem o poštovních službách platí i jiné zákony.

Velké problémy při aplikaci zákona způsobuje, kromě výše uvedených nedostatků, i fakt, že některá ustanovení nejsou řazena systematicky a že není v dostatečné míře respektováno rozdělení zákona na část soukromoprávní (právní vztahy mezi odesílatelem a provozovatelem) a část veřejnoprávní (zajištění základních služeb). Praktické zkušenosti bohužel ukazují, že zákon je v této podobě, a to i pro kvalifikované právníky, značně nejasný, málo srozumitelný a nepřehledný.

V rámci novely byla proto provedena celková revize textu, jež všechny tyto nedostatky odstraňuje.

Souběžně s novelou zákona o poštovních službách se navrhuje i drobná novelizace dalších pěti souvisejících zákonů.

Novelizace zákona o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, zákona o telekomunikacích a zákona o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen řeší důsledky převodu regulace z Ministerstva informatiky na Český telekomunikační úřad.

Obsahem novely živnostenského zákona je vypuštění živnosti „provozování poštovních služeb“ ze seznamu živností vázaných, což je přímým důsledkem již zmíněného zrušení udělování souhlasu podle § 17 zákona o poštovních službách.

V zákoně o přestupcích se vypouští dosavadní ustanovení o přestupcích na úseku poštovních služeb, protože se přesunují v duchu nové koncepce správního trestání přímo do zákona o poštovních službách (zvláštní část, bod 63.).

Návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Navrhovaná novelizace nesouvisí s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika v této oblasti vázána (smlouvy týkající se členství ve Světové poštovní unie) - potřebnou vazbu vytváří již původní text zákona. Předpisy ES týkající se návrhu jsou citovány dále. Ministerstvo informatiky prohlašuje, že návrh je plně slučitelný s právem ES (směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/67/ES ze dne 15. prosince 1997 o společných pravidlech pro rozvoj vnitřního trhu poštovních služeb Společenství a zvyšování kvality služby; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/39/ES ze dne 10. června 2002, kterou se mění směrnice 97/67/ES s ohledem na další otevření poštovních služeb Společenství hospodářské soutěži). Účelem novelizace ostatně je, kromě jiného, uvést zákon zcela do souladu s citovanou směrnicí. Návrh nejde nad rámec úpravy ES, není v rozporu se žádnými předpisy ES. Zvláštní jednání a konzultace s ES týkající se navrhované úpravy neproběhly. Důsledkem návrhu je převod regulačních kompetencí z Ministerstva informatiky na Český telekomunikační úřad; žádné další organizační nároky ani institucionální důsledky nemá.

Navrhovaný zákon nemá žádný přímý hospodářský a finanční dopad na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty. Pro zájemce o podnikání v oblasti poštovních služeb by měl být přínosem, protože se zjednoduší jejich přístup na trh. Návrh by měl přinést zřetelné posílení funkce regulačního orgánu, a tím i příznivé důsledky pro zajištění základních služeb, jež má důležitý sociální dopad.

Zvláštní část

Část první

Čl. I

K bodu 1.

Doplnění odkazu na právo Evropských společenství, jež je jedním z pramenů, z něhož zákon vychází.

K bodu 2.

Zvláštní práva a povinnosti se týkají výhradně jen těch provozovatelů základních služeb, pro něž je jejich zajištění veřejnoprávní povinností (nikoliv však těch, kteří tytéž služby provozují ze svého vlastního obchodního rozhodnutí).

K bodu 3.

Úpravy zejména v zájmu toho, aby formulace navazovaly na další ustanovení zákona.

K bodům 4. až 9.

Oprava formulačních nepřesností tak, aby definice odpovídaly tomu, v jakých významech jsou příslušné pojmy následně používány v dalším textu zákona.

K bodu 10.

Oprava formulačních nepřesností. Současně se původní pojem „mezinárodní služba“, který byl příliš neutrální (nevyplývala z něj souvislost s poštovními službami), nahrazuje z tohoto hlediska názornějším pojmem „zahraniční poštovní služba“.

K bodu 11.

Dosavadní definice je neurčitá a neumožňuje jednoznačně zjistit, která služba je a která není základní službou. Proto byla upravena tak, aby byla vyjadřovala účel, pro který je tento pojem v zákoně zaváděn, a aby byl (viz též doplněné ustanovení § 19 odst. 2 podle bodu 45.) okruh základních služeb jednoznačně vymezen.

Pojem „potřeby veřejnosti“ má obecný význam; netýká se tedy pouze potřeb v oblasti samotných poštovních služeb. Zajištění a řádné poskytování určitých poštovních služeb je totiž v mnoha situacích pouze prostředkem k tomu, aby mohly být uspokojeny jiné, obecné potřeby. Jedním z příkladů je potřeba, aby řádně fungovalo soudní či správní řízení. K naplnění této potřeby je pak zapotřebí, aby stát ochraňoval způsobem podle tohoto zákona (tedy jejich regulací, dohledem nad jejich zajištěním) služby, jež jsou nezbytné k zasílání soudních či správních písemností v poštovních zásilkách. Podmínky těchto poštovních služeb pak musejí být sladěny s těmi podmínkami, jež pro doručování písemností stanoví příslušné procesní normy.

K bodu 12.

Doplňují se definice dalších tří klíčových pojmů.

Definice pojmu „zahraniční provozovatel“ dosud v zákoně chyběla, přestože tento pojem zákon používal a jeho přesný význam hraje důležitou roli (viz např. § 15 odst. 1 až 3).

Nově zaváděný pojem „písemnost“ byl dosud obsažen jen jako legislativní zkratka v § 3 odst. 1, přestože jde o jeden z nejdůležitějších pojmů. Ponechání legislativní zkratky v textu § 3 by navíc učinilo tento text v nové podobě (viz bod 13.) nepřehledným. Současně se původní pojem „písemná zpráva“, který byl v praxi nesprávně chápán (podle dosavadního znění zákona je totiž „písemnou zprávou“ písemnost obsahující zprávu), nahrazuje vhodnějším pojmem „písemnost“.

Pojem „poštovní podání“ je zaveden (ve zkrácené podobě „podání“) jako pouhá legislativní zkratka až v § 4 odst. 3, ačkoliv jde o pojem nejméně tak důležitý, jako je např. analogický pojem „dodání“ podle § 2 písm. g). Jde navíc o pojem nově definovaný (v legislativě platné do 30.6.2000 měl odlišný význam), takže jeho zasunutí až do textu zákonitě způsobuje nedorozumění. Současně se opravuje chyba v jeho definici: podmínka, že k převzetí musí dojít výhradně způsobem uvedeným v poštovních podmínkách, je nedůvodná.

K bodu 13.

Ustanovení § 3 je (spolu s § 18 a novým § 37a) klíčové pro vymezení monopolu, proto musí být zcela exaktní; jinak bude monopol úspěšně obcházen.

V návěti je třeba používat obecné pojmy, nikoliv pojmy, které jsou definovány jen pro případ, že jde o poštovní služby. Například věta „lze dodávat ... jen podle tohoto zákona“ fakticky nic nového neříká, protože nejde-li o poštovní službu, pak podle definice v § 2 nejde o dodání. Do § 3 je třeba zahrnout nejen samotné poskytování těchto služeb, ale (a to především) i jejich nabízení. Možnost prokazovat poskytování takové služby je totiž v praxi značně omezena, zato prokazovat nabízení služby lze vcelku úspěšně.

Výjimky z ustanovení § 3 uvedené až dosud v odstavci 1 písm. a) až c) a v odstavci 2 byly převzaty.

Doplněno bylo písmeno c), jehož potřeba je zjevná. Jedním z různorodých příkladů z praxe je detektivní služba vyhledávající osoby neznámého pobytu, jímž je třeba doručit určitou písemnost. Je zjevné, že detektiv musí písemnost předat ihned v okamžiku, kdy hledanou osobu nalezl; účel jeho služby by byl zmařen, pokud by musel písemnost zaslat na zjištěnou adresu prostřednictvím České pošty.

Ustanovení písmene d) bylo, oproti původnímu znění odstavce 2, upřesněno tak, aby byl lépe zřejmý jeho účel. Jde o případy, kdy je sdělení přepravováno na určené místo výhradně elektronicky; teprve pak je vytištěno na listinu, jež se vydá příjemci (příkladem je telegram).

Doplněno bylo dále písmeno e) - jestliže se služba sjednává v zahraničí, pak nemůže jít o poštovní službu ve smyslu její definice v § 1 odst. 2.

Zrušeno bylo ustanovení odstavce 3, které bylo nepodloženou restrikcí; dlužno dodat, že do 30.6.2000 byla zvířata v poštovních zásilkách běžně přepravována. Není žádný důvod, aby bylo zakázáno přepravovat prostřednictvím poštovních služeb živá zvířata - vlastní přeprava probíhá totiž ve vlacích, automobilech a letadlech, tedy stejně jako v právním režimu silniční, železniční a letecké přepravy, u níž žádný takový zákaz není.

Je samozřejmé, že přeprava živých zvířat bude od provozovatele s ohledem na § 3 písm. a) zákona na ochranu zvířat proti týrání vyžadovat zvláštní zacházení s takovou poštovní zásilkou. V tom se ale jeho zákonné povinnosti nijak neliší od analogických povinností silničního, železničního nebo leteckého přepravce. Nezbytnou součástí zrušení zákazu přepravy zvířat je doplnění § 8 odst. 1 o nové ustanovení písmene e) (viz bod 16.) - provozovatel musí mít samozřejmě právo otevírat přepravní schránku z důvodu zákonem vyžadované péče o přepravované zvíře.

K bodu 14.

Ustanovení § 4 až 6 jsou klíčová pro zvláštní režim, který při uzavírání smlouvy o poštovní službě platí. Praxe bohužel ukázala, že dosavadní znění zákona je zcela nesrozumitelné, a proto nefunkční. To, čím se právní režim u tohoto smluvního typu liší od jiných smluv, zůstává povětšinou nepostřehnuté; ustanovení, jež jsou nezbytná, jsou v zákoně opomenuta, znění obsahuje chyby, ustanovení nejsou řazena systematicky (některá jsou dokonce na úplně jiných místech zákona), atd. Nutné je proto celkové přepracování; nejde přitom o nějakou změnu původního věcného řešení, ale jen o nápravu legislativně technické povahy.

Nové znění § 4 odst. 1 obsahuje ve větě první základní odlišnost poštovní smlouvy od jiných smluvních typů: vyhlášení poštovních podmínek má vždy povahu veřejné výzvy k podávání návrhů týkajících se poskytnutí služby komukoliv. Toto specifikum nelze naopak řešit tak, jak tomu bylo v § 33 odst. 2 písm. d) původního znění - jako veřejnoprávní povinnost poskytnout službu každému. Řešení musí být v rámci soukromoprávních vztahů - jako zvláštní povaha nabídky, již poštovní podmínky jsou.

V té souvislosti je třeba upozornit na ty subjekty, které (na rozdíl od běžných provozovatelů) veřejnoprávní povinnost poskytovat poštovní služby mají - na držitele poštovní a zvláštní poštovní licence. Z licence totiž vyplývá veřejnoprávní povinnost určené služby formou vyhlášení poštovních podmínek nabízet; povinnost takovou službu konkrétnímu zájemci poskytnout je pak již jen soukromoprávním důsledkem vyplývajícím z vyhlášení poštovních podmínek.

Věta druhá odstavce 1 se v nepřesné podobě objevuje na jiných místech zákona - v § 6 odst. 5 a duplicitně i v § 34 odst. 1 písm. b) dosavadního znění zákona. Zjevně nezbytná věta třetí dosud v zákoně chyběla.

Ustanovení nového odstavce 2 nahrazuje již citované ustanovení dosavadního § 33 odst. 2 písm. d). Současně se odstraňuje závažná nepřesnost dosavadní úpravy - povinnost se může týkat jen uzavření smlouvy, nikoliv však již poskytnutí služby. V uzavřené smlouvě musí být přípustné například ustanovení, že se poštovní zásilka nedodá, ale vrátí zpět odesílateli (tj. sjednaná služba se původně zamýšleným způsobem neposkytne), pokud odesílatel nesplní všechny své smluvní závazky (například pokud není sjednaná cena včas zaplacená v plné výši).

Ustanovení odstavce 3 je velmi důležité - provozovatel má povinnost uzavřít smlouvu podle jednotných, pro všechny zájemce shodných poštovních podmínek. Nemá však již povinnost přistupovat na nejrůznější odchylky či doplnění požadované odesílatelem; taková modifikace poštovní smlouvy je již věcí jeho volné úvahy. Dosavadní znění tento princip sice implicitně také obsahovalo (viz závěr původního § 4 odst. 1), bylo však z hlediska praxe příliš skryto, a proto zůstávalo zpravidla nepovšimnuto.

Ustanovení odstavce 4 je převzato z původního § 4 odst. 4, byly v něm však opraveny zjevné chyby: Právo požadovat, aby odesílatel potvrdil, že je vše v pořádku, je bezcenné (odesílatel to musí na požádání prokázat). Toto právo může provozovatel nově uplatnit výhradně jen při uzavírání smlouvy, tedy v tom jediném okamžiku, kdy je v kontaktu s odesílatelem. Zákon nemůže provozovateli přiznávat právo požadovat to od odesílatele až v průběhu služby (dokonce kdykoliv); důvod je zřejmý.

Ze zákona bylo jako nyní již nepotřebné vypuštěno ustanovení odstavce 2. Jeho znění navíc postrádalo smysl - pouhé předání poštovní zásilky nemůže být návrhem na uzavření smlouvy už proto, že z něho nevyplývá, jakou službu z nabídky si odesílatel vybral (předání není návrhem na uzavření smlouvy, ale podmínkou pro to, aby mohl být návrh druhou stranou přijat a následně naplněn).

Věta první původního odstavce 3 (kromě legislativní zkratky, která byla v bodě 12. přesunuta do definic) byla vypuštěna, protože je nepotřebným opakováním téhož - smlouva je samozřejmě uzavřena přijetím návrhu na její uzavření. Totéž platí i o větě druhé původního odstavce 3 - je samozřejmé, že smlouva je uzavřena převzetím poštovní zásilky nebo poukazované peněžní částky, tedy podáním (resp. nově poštovním podáním).

Jako nadbytečné bylo vypuštěno i původní ustanovení § 4 odst. 1, neboť totéž triviálně vyplývá z obecných principů sjednávání smlouvy.

Nové znění § 5 odst. 1 vychází z původního § 5 odst. 1; současně se doplňuje velmi důležité ustanovení, že ze smlouvy vyplývá povinnost uskutečnit dodání výhradně sjednaným způsobem. Věta druhá pak dosud v zákoně scházela.

Nové znění odstavce 2 vychází z původního § 5 odst. 2, jež však obsahovalo závažnou chybu. Jestliže se z příčin na straně příjemce aj. nepodaří splnit smlouvu, pak provozovatel je logicky zproštěn odpovědnosti za to, co se stalo. Nejde tedy o to, že by provozovatel nemusel své povinnosti plnit (snažit se o to musí), ale o to, že se mu to v důsledku vnějších vlivů nemusí podařit. Původní ustanovení navíc nedává vůbec smysl - není totiž jasné, o jaké „příčiny“ jde (čeho jsou to příčiny). Současně byla potřebným způsobem upravena i poznámka pod čarou č. 2.

Ustanovení odstavce 3 bylo do zákona doplněno, neboť je potřebné a logické. Z praktického hlediska jde například o důsledky škody na jiných zásilkách, která vznikne nedostatečným zabalením tekutého obsahu. Bez navrhovaného doplnění však ustanovení § 420 občanského zákoníku nelze využít: respektování předepsané úpravy není právní povinností, ale pouhou podmínkou pro to, aby vzniklo právo na poskytnutí poštovní služby.

Původní ustanovení § 5 odst. 3 bylo přesunuto do § 7, kam (už podle nadpisu § 7) správně patří.

Z původního § 6 odst. 1 byla vynechána věta první; tato věta je nesprávná (poštovní služby se poskytují podle poštovní smlouvy, která se může od poštovních podmínek lišit) a nadbytečná (viz např. § 1 odst. 2).

Původní znění § 6 odst. 2 a 3 bylo přepracováno tak, aby bylo zdůrazněno, že poštovní podmínky obsahují tři navzájem dosti odlišné části (viz nové znění odstavce 2). Dosavadní znění totiž vede k mylné domněnce, že obsahem smlouvy se (ve smyslu původního § 4 odst. 1) stávají celé poštovní podmínky. V důsledku toho pak při aplikaci zákona dochází

k řadě nesprávných závěrů týkajících se práv a povinností provozovatele a odesílatele. Je zřejmé, že obsahem smlouvy se může stát jen část poštovních podmínek upravující postup obou stran až po uzavření smlouvy, že obsahem smlouvy nemohou být ustanovení upravující postup předcházející jejímu uzavření.

Současně byly v novém znění odstavců 3 a 4 odstraněny některé nepřesnosti. Poštovní podmínky nemusejí vyjmenované záležitosti obsahovat, tyto záležitosti z nich musí vyplývat. Jestliže např. poštovní podmínky nebudou obsahovat žádný nedovolený obsah, vyplývá z nich, že dovolen je jakýkoliv obsah. Podle původního znění zákona to přípustné není, podle nového pochopitelně ano. Jestliže poštovní podmínky neobsahují omezení výše náhrady, vyplývá z nich, že výše náhrady není omezena (viz též § 13 odst. 4 v novém znění podle bodu 37.). Další potřebná upřesnění se týkají nového znění odstavce 4 písm. d) až g), jímž se nahrazuje původní § 6 odst. 2 písm. g) a odst. 3 písm. d) a e).

Vypuštěn byl původní text § 6 odst. 4 - věta první je nadbytečná, věta druhá nedává smysl.

Původní text § 6 odst. 5 (který nebyl přesný - pouhé umístění poštovních podmínek na viditelném místě, např. v zamčené skleněné vitríně, ještě nezaručuje, že do nich bude možno nahlédnout) byl nahrazen novým zněním § 4 odst. 1 věta druhá.

Vypuštěn byl původní § 6 odst. 6. Stanovení poštovních podmínek pro základní služby formou vyhlášky je neslučitelné s jejich soukromoprávní povahou. Není možné, aby kompletní obsah poštovní smlouvy určovala vyhláška; pak totiž přestává být smlouva projevem vůle smluvních stran. Samotná povaha poštovních podmínek (nabídka podmínek několika desítek různých služeb, mezi nimiž si odesílatel vybírá) je zjevně neslučitelná s formou vyhlášky; odesílatel si totiž volbou některé z nabízených služeb vybírá, která část vyhlášky bude platit a která nikoliv.

Ještě závažnějším nedostatkem je však skutečnost, že forma vyhlášky znemožňuje pružnou regulaci podmínek základních služeb. Řádné uspokojování potřeb veřejnosti, nutnost reagovat na podmínky zahraničních provozovatelů, případně i změny v důsledku krizové situace vyžadují, aby bylo možno poštovní podmínky měnit velmi rychle. V praxi tak dochází k nepřijatelné situaci - aby bylo možno poskytovat základní služby tak, jak je nutné a možné, Ministerstvo informatiky se muselo v některých případech dohodnout s Českou poštou, že se až do doby novelizace vyhlášky bude postupovat jinak, než jak jeho vlastní vyhláška stanoví. Vyhláška má již pátou verzi (dvakrát šlo o novou vyhlášku, dvakrát o rozsáhlou novelu); pokud by ovšem byly změny prováděny průběžně (tak, jak by to správně mělo být), vyhláška by musela být měněna nejméně desetkrát ročně.

Nepřijatelnost zcela odlišné právní povahy poštovních podmínek, jestliže jde či naopak nejde o základní služby, je ještě zdůrazněna tím, že dosavadní znění zákona nedefinuje přesně, která služba je a která není základní službou (viz komentář k bodu 11.). Tento nedostatek je sice v novém znění odstraněn, i tak však nelze od odesílatele vyžadovat, aby při volbě určité poštovní služby nejprve zjišťoval, zda jde či nejde o základní službu a zda tedy pramenem práv a povinností jsou soukromoprávní poštovní podmínky vyhlášené provozovatelem, anebo naopak veřejnoprávní vyhláška.

K potřebné regulaci podmínek základních služeb není přitom vyhlášky vůbec zapotřebí - viz nové řešení v § 21 a násl. (komentář k bodu 48.).

Nové znění odstavce 5 se liší od původního § 6 odst. 7 v tom, že možnost sjednání odchylek či doplnění nemůže být neomezená; může jít jen o detaily, které nemění povahu služby. Dosavadní znění dokonce připouštělo, aby byly individuálně sjednány odchylky od všech ustanovení poštovních podmínek, aby tedy obsah poštovní smlouvy neměl s poštovními podmínkami nic společného. Původní znění bylo současně na základě zkušeností z praxe přeformulováno tak, aby byl jeho účel srozumitelnější.

Ustanovení § 7 odst. 1 vychází z původního znění věty první § 7 s tím, že se doplňuje další část věty. Toto doplnění je potřebné a zcela logické - pokud byla odesílatelem provozovateli svěřena poštovní zásilka nebo poukázaná peněžní částka za účelem jejího dodání, pak provozovatel s ní může zacházet jen v rámci tohoto účelu. Není například možné, aby provozovatel poštovní zásilku dočasně použil pro svou potřebu, nebo aby peněžní částku využil k zisku úroků z jejího krátkodobého zapůjčení bance.

Ustanovení odstavce 2 je upřesněním původního znění věty druhé § 7; současně se doplňuje i nová poznámka pod čarou č. 3a (poznámka pod čarou č. 2, na niž se v původním textu odkazuje, svým obsahem neodpovídá).

Ustanovení odstavce 3 je upřesněním původního znění § 5 odst. 3.

K bodu 15.

Původní § 8 odst. 1 byl zrušen - není totiž žádný důvod, aby provozovatel otevíral poštovní zásilku v jiných případech než těch, které jsou uvedeny v dalším textu paragrafu. Zrušované ustanovení navíc umožňuje, aby se provozovatel dodržování zákonných omezení pro otevření zásilky zcela vyhnul - postačuje, aby generální souhlas odesílatele s otevřením zásilky za libovolné situace uvedl do poštovních podmínek (ty se totiž stávají obsahem poštovní smlouvy).

Původní § 8 odst. 6 byl zrušen, protože je duplicitní s § 7 odst. 2. Původní § 8 odst. 7 byly zrušen, protože nemá normativní povahu (pouze připomíná, že vedle tohoto zákona platí souběžně i další právní předpisy). V návaznosti na to byly zrušeny i poznámky č. 7 a 8.

K bodu 16.

Nové znění odstavce 1 vychází z původního § 8 odst. 2. Jsou v něm opraveny nepřesnosti - např. v písmenu a) podmínka „nelze ji vrátit“ nemůže platit samostatně, ale jen kumulativně s podmínkou „nelze ji dodat“. Z textu se vypouští oprávnění otevírat poštovní zásilku z důvodu podezření, že nebyla podána předepsaným způsobem; toto oprávnění je zbytečné (kontrolu obsahu může provozovatel provést podle nového znění § 4 odst. 4 - viz bod 14.) a zneužitelné k tomu, že by provozovatel mohl otevírat kdykoliv jakoukoliv zásilku. V návaznosti na zrušení zákazu přepravy živých zvířat (viz komentář k bodu 13.) bylo přeformulováno a do samostatného písmene přesunuto oprávnění otevírat poštovní zásilku z důvodu zákonem požadované péče o přepravované zvíře.

K bodu 17.

Důsledek přečíslování podle bodu 15.

K bodu 18.

Formální upřesnění.

K bodu 19.

Vypouštěná část nedává smysl: podle právních norem, na které je odkazováno (§ 25 vyhlášky č. 137/2003 Sb., kterou se provádí zákon citovaný v poznámce č. 5), totiž z vnější úpravy poštovní zásilky obsahující utajovanou písemnost nesmí být zřejmé, že ji obsahuje. Tato část byla nahrazena v rámci nového znění věty druhé v odstavci 4, jež současně využívá dosavadní poznámky č. 5.

K bodu 20.

Zásilka není otevírána za účelem otevření, ale za účelem prohlídky.

K bodu 21.

Nové znění potřebným způsobem rozšiřuje požadavky na ochranu při otvírání poštovní zásilky.

K bodu 22.

Nové znění odstavce 1 vychází z původního § 9 odst. 1 a 2. V textu jsou současně opraveny existující nepřesnosti: Například v novém písmenu a) je opravena nepřesná formulace (viz komentář k bodu 16. věta druhá). Podmínka „zjistí-li po jejím otevření“ je zbytečná a zejména v případě podle nového písmene a) nesmyslná (že zásilku nelze dodat ani vrátit, to se zjistí bez otvírání). Vypuštěna byla lhůta podle původního § 5 odst. 3 (není jasné, proč by neměla platit výhradně sjednaná lhůta).

K bodu 23.

Původní § 9 odst. 2 zahrnut do nového odstavce 1. Ke zrušení původního § 9 odst. 5 viz komentář k bodu 15., zrušení § 8 odst. 7.

K bodu 24.

Doplňný text je analogií ustanovení § 8 odst. 2.

K bodům 25. a 26.

Nové znění musí řešit i velmi častou situaci, kdy výtěžek nelze vydat, protože odesílatel není znám, není k dispozici atd. Je-li totiž možné odesílatele kontaktovat, pak většinou k prodeji nedochází (zásilka, kterou nelze dodat, se odesílateli vrátí). Nemí žádný důvod, aby pro právo na vydání výtěžku platila jiná lhůta než standardní podle § 7 odst. 3. Druhá věta byla potřebným způsobem upřesněna (např. „není-li možno“ nahrazeno přesnějším „nebyli“).

K bodu 27.

Nové znění § 10 odstraňuje celou řadu nepřesností v původním znění. V první řadě jsou v něm zcela opomenuty lhůty, přestože s nimi původní § 6 odst. 3 písm. g) výslovně počítá. V původním § 10 odst. 1 je (na rozdíl od původního odstavce 2) opomenuta možnost zničení pouze části zásilky. K nepřesné formulaci původního odstavce 1 viz také komentář k bodu 16. věta druhá. Zcela nesprávná je podmínka, že zásilku lze zničit jen tehdy, pokud ji nebylo

možno prodat - prodej je právem, nikoliv povinností provozovatele. Viz též analogické ustanovení § 656 odst. 2 občanského zákoníku, které platí i v případě smluv o přepravě.

Do původního znění doplněno potřebné ustanovení nového odstavce 3; naopak bylo zrušeno nadbytečné ustanovení původního § 10 odst. 3 (viz komentář k bodu 15., zrušení § 8 odst. 7). Nový odstavec 4 je analogií ustanovení § 8 odst. 2.

Nové znění § 11 upřesňuje původní znění; současně se dosavadní příliš krátká lhůta pro vydání poukázané částky prodlužuje na deset let (například při placení daní platí šestiletá lhůta pro vymáhání nedoplatků).

K bodu 28.

Nové znění odstavce 1 potřebným způsobem sjednocuje původní § 12 odst. 1 a původní § 13 odst. 1 věta první.

Nové znění odstavce 2 napravuje dva nedostatky v původním znění: Alternativou dodání je vrácení (i vrácením odesílateli odpovědnost provozovatele nepochybně musí zanikat). Ustanovení navíc musí být formulováno tak, aby vylučovalo odpovědnost v jiné době než od poštovního podání do dodání či vrácení.

K bodu 29.

Gramatická úprava tak, aby bylo zřejmé, že se podmínka „podle tohoto zákona nebo podle zvláštního právního předpisu“ vztahuje na všechny alternativy.

K bodu 30.

Přesunuto z původního § 13 odst. 2, kam systematicky nepatří - viz též společná odvolávka v novém § 12 odst. 10. Zvláštní povaha se navíc netýká zásilky, ale jejího obsahu.

K bodu 31.

Dosavadní pojetí, podle něhož byla alternativou náhrady škody tzv. paušální náhrada (viz § 13 odst. 6 původního znění), se mění tak, že nyní má věcně stejný institut právní podobu náhrady škody v paušální výši (viz nový § 13 odst. 2 podle bodu 35.). Tato změna se projevuje i v celé řadě dalších ustanovení § 12 a 13 (viz dále).

K bodu 32.

V původní podobě je ustanovení zbytečné (totéž stanoví v § 524 a 525 subsidiárně platný občanský zákoník). Význam tohoto speciálního ustanovení však spočívá v tom, že se pro poštovní služby zavádí opačný princip (není-li to výslovně dohodnuto, postoupit právo na náhradu nelze). S ohledem na specifika uplatňování nároku na náhradu v případě poštovních služeb není totiž příliš vhodné, aby toto právo bylo odesílatelem resp. adresátem postupováno někomu jinému. Současné znění by tak nutilo provozovatele, aby téměř automaticky uzavírali výslovnou dohodu o nemožnosti postoupení, přičemž bez souhlasu druhé strany by se postoupení dokonce připouštělo.

K bodu 33.

Přesunuto do nového § 12 odst. 6 - viz bod 30.

K bodu 34.

Původní znění § 13 odst. 3 obsahovala zásadní chybu, která zcela měnila zavedené principy odpovědnosti u poštovních služeb. Pro výši náhrady škody je totiž rozhodující skutečná, objektivní cena zásilky. Navíc není jasné, jak se cena zásilky při poštovním podání stane obsahem poštovní smlouvy (jejím obsahem jsou pouze unifikované poštovní podmínky; vsunutí konkrétní ceny právě této zásilky do smlouvy je možné jen podle § 6 odst. 5, ovšem jen v případě, že provozovatel s takovým ujednáním včetně výše ceny souhlasí).

K bodu 35.

Viz bod 31.

K bodu 36.

Upřesnění analogické jako v bodě 34. Pro zjištění výše škody se musí vycházet z rozdílu cen zásilky v původním a novém stavu, které se vztahují ke stejnému místu a době.

K bodu 37.

Původní znění § 13 odst. 5 bylo zcela chybné, protože nebralo v úvahu, že se v dosavadní praxi u poštovních služeb vyskytují tři různé alternativy:

- a) odesílatel sám jednostranně stanoví limit odpovědnosti,
- b) limit odpovědnosti je stanoven dohodou obou stran (ve smlouvě),
- c) limit odpovědnosti není stanoven.

V této podobě bylo původní znění navíc nadbytečné: v odstavci 3 se uvádělo, že se škoda hradí ve výši uvedené ceny, v odstavci 5, že se hradí nejvýše tato cena.

K bodu 38.

Viz bod 31.

K bodu 39.

Jestliže ke škodě došlo způsobem podle odstavce 5, pak oprávněné osobě nemůže být odepíráno právo na náhradu škody v paušální výši (která může být vyšší než běžná náhrada škody). Poškozené osobě musí být ponecháno na vůli, zda si vybere jednu či druhou alternativu.

Současně se potřebným způsobem upřesňuje původní text - například náhrada za jinak vzniklou škodu nemůže být poskytnuta ve výši podle ustanovení, která tuto alternativu vůbec nezahrnují.

K bodu 40.

Priměřené použití se týká i některých definic v § 2.

K bodu 41.

Důsledek úpravy podle bodu 14.

K bodu 42.

Nové znění odstavce 1 napravuje některé formulační nedostatky znění původního. Ustanovení poslední věty přesunuto do nového odstavce 4.

Nositelům poštovního tajemství v žádném případě nemůže být příjemce, který není adresátem; jeho vztahy s adresátem jsou jejich interní věcí, do níž zákon nemůže zasahovat (poštovní služba končí dodáním příjemci). Jestliže zákon logicky neřeší, jak se poštovní zásilka dostane od příjemce k adresátovi, tím spíše nemůže řešit, co se bude dít s pouhými informacemi o ní. Podle současného znění zákona například soused, který za adresáta převzal poštovní zásilku, ji musí uschovat ve svém bytě tak, aby se o ní nikdo z jeho rodinných příslušníků nedozvěděl; nesmí vyzvat adresáta k vyzvednutí poštovní zásilky prostřednictvím jiné osoby, atd. Otázkou také je, zda se příjemce vždy dozví, že jde o poštovní službu a že tedy, na rozdíl od běžné přepravy, v tomto případě existuje poštovní tajemství.

Úprava odstavce 2 je potřebná kvůli tomu, že obsahem poštovního tajemství není jen mlčenlivost, ale i další povinnosti uvedené ve větě druhé odstavce 1.

Nové znění odstavce 3 napravuje nedostatek původního znění: podle něho není například přípustné, aby provozovatel řešil banální reklamaci s rodinným příslušníkem odesílatele (adresáta), ledaže by došlo k výslovnému zplnomocnění. Toto ustanovení zákona je systematicky porušováno, protože jeho respektování v praxi by značně poškozovalo oprávněný zájem veřejnosti na rychlém řešení nejrůznějších nepravidelností.

Nové znění odstavce 4 převzato z původního odstavce 1 věta třetí, současně pro jednoznačnost upřesněno (nemusí jít o zástupce odesílatele a adresáta, stačí například zástupce odesílatele; obsahem poštovního tajemství není jen mlčenlivost, ale i další povinnosti uvedené ve větě druhé odstavce 1). Pokud jde o původní znění odstavce 4, viz nové znění odstavce 6.

Nové znění odstavce 5 přesunuto z původního § 33 odst. 1, kam systematicky nepatří. Současně patřičně opraveno: zjišťovat obsah poštovní zásilky může být přípustné jen v souvislosti s jejím legálním otevřením (otázkou navíc je, zda je vůbec možné zjišťovat obsah zásilky bez jejího otevření podle § 8).

Nové znění odstavce 6 nahrazuje původní § 16 odst. 4. Věta první původního ustanovení nadbytečně opakuje, že souběžně platí zvláštní právní předpisy; navíc obsahuje chybu - povinnost sdělit údaje o poštovní zásilce nemá podle zvláštních předpisů kterýkoliv nositel poštovního tajemství, ale jen provozovatel. V zákoně naopak dosud scházelo ustanovení, že postup podle původního § 33 odst. 2 písm. a) není porušením poštovního tajemství.

Nové znění odstavce 7 nahrazuje původní § 33 odst. 2 písm. a) s tím, že původní text je podstatně upřesněn.

K bodu 43.

Udělování souhlasu je v přímém rozporu s čl. 9 odst. 1 Směrnice; na tento nedostatek Komise již vícekrát upozornila. Podle komunitárního práva nesmí být přístup na trh vázán na to, že jej nějaký orgán nejprve povolí.

Samotné udělování souhlasu nemá žádný racionální důvod. Kontrola poštovních podmínek prováděná podle původního § 17 odst. 2 vůbec nezajišťuje, že poštovní služby budou na trhu nabízeny jen podle bezvadných poštovních podmínek; z ničeho totiž nevyplývá, že by v další činnosti musel držitel souhlasu používat právě ty podmínky, jež byly předtím aprobovány. V praxi se dokonce vyskytují případy, kdy žadatel o souhlas předloží poštovní podmínky opsané podle poštovních podmínek stanovených České poště vyhláškou, přičemž je zřejmé, že podle nich podnikat nebude. Přesto má na udělení souhlasu právní nárok.

Pokud se ovšem žadatel rozhodne předložit poštovní podmínky, které hodlá v praxi skutečně používat, pak mu Ministerstvo informatiky v rámci řízení o udělení souhlasu zdarma zajišťuje jejich právní posudek. Zjistí-li totiž nějakou chybu, souhlas neudělí, přičemž závadu musí popsat v odůvodnění správního rozhodnutí; žadatel následně poštovní podmínky upraví a předloží k posouzení znovu, atd. (tento postup lze opakovat i vícekrát).

Odnětí souhlasu podle odstavce 3 je založeno na nejasných kritériích. Navíc však nemá žádný význam - provozovatel totiž v takovém případě obratem požádá o udělení souhlasu znovu, přičemž na jeho udělení má právní nárok (neboť jeho poštovní podmínky již jednou byly aprobovány).

Návazně na zrušení udělování souhlasu se v části páté ruší i zařazení provozování poštovních služeb mezi živnosti vázané podle Přílohy č. 2 živnostenského zákona (napříště by mělo jít o živnost volnou).

K bodu 44.

Ustanovení odstavce 1 nahrazuje zrušený § 17; do § 18 bylo přesunuto zejména proto, aby bylo dáno do kontextu s ustanovením odstavce 2 a 3, jež na ně navazují. Nepochopení souvislostí mezi živnostenským oprávněním a licencí je v důsledku nepřehledného dosavadního znění zákona běžnou věcí.

V § 18 se fakticky vymezuje rozsah monopolu, který je subjektu zajišťujícímu základní služby poskytován jako kompenzace nákladů s tím spojených. Ustanovení § 18 úzce souvisí s § 3, proto musí být znění obou paragrafů sladěna. Zásadní chybou dosavadního znění je například to, že neopakuje výjimky uvedené v § 3 odst. 1 a 2. V důsledku toho například platí, že službu, jejímž účelem je dodání průvodních listin, není nutno poskytovat jako službu poštovní; pokud je však v právním režimu poštovních služeb přesto poskytována, pak do monopolu patří. To je samozřejmě ekonomicky nelogické (danou věc smí dodávat kdokoli, nesmí to však učinit v rámci jednoho z několika v úvahu přicházejících právních režimů).

Výjimky podle odstavce 3 písm. a), e), f) a g) jsou analogií výjimek v § 3. Výjimky podle písmen b) a c) obsahovalo už původní znění § 18. Výjimka podle písmene d) reaguje na změnu Směrnice, jež nabyla účinnosti dnem 1.1.2003 (služby do zahraničí mohou být napříště v monopolu jen za zvláštních podmínek, které se České republiky netýkají).

Vypuštěno bylo naopak původní znění § 18 odst. 2, protože bylo nadbytečné (poštovní licence v tomto případě není zapotřebí už proto, že zákonitě nejde o poštovní službu ve smyslu § 1 odst. 2).

Nový odstavec 4 vychází ze znění původního § 41 odst. 1. V návaznosti na nové znění § 1 se však upřesňuje text zmocnění; současně se doplňuje kritérium nezbytnosti pro zajištění základních služeb, jež je přímou transpozicí čl. 7 odst. 1 Směrnice.

K bodu 45.

Nové znění odstavce 1 upřesňuje a zjednodušuje původní formulaci, čehož se pak následně využívá v odkazech v dalším textu. Dosavadní praxe ukázala, že původní text nevyjadřoval obsah licence tak, aby byl správně chápán.

Doplnění odstavce 2 bylo zdůvodněno již v komentáři k bodu 11. V odstavci 2 se současně zavádí nová legislativní zkratka „Úřad“ pro Český telekomunikační úřad, který se stává regulačním úřadem namísto Ministerstva informatiky (viz obecná část důvodové zprávy).

K bodu 46.

Náležitosti žádosti se stanovují přímo zákonem; současně jsou provedeny potřebné formální úpravy.

K bodu 47.

Upřesnění původního znění.

K bodu 48.

Nové znění § 21 obsahuje oproti původnímu několik podstatných změn.

Omezující podmínka, že musí jít jen o právnickou osobu se sídlem v České republice, není logická - rozhodovat by mělo jen to, zda žadatel má či nemá předpoklady k řádnému zajišťování základních služeb. Podmínka sídla v České republice je nejen zbytečná, ale navíc i neslučitelná s právem EU.

Zmínka o souhlasu byla nahrazena živnostenským oprávněním, které se navíc musí týkat nejen poštovních služeb, ale i všech dalších služeb, jejichž zajišťování je rovněž povinností držitele licence.

Finanční způsobilost byla nahrazena mnohem širším pojmem „ekonomické předpoklady“. Schopnost zajišťovat základní služby totiž vyžaduje mnohem více než jen dostatek financí (držitel například potřebuje vlastní nebo pronajatou síť provozoven propojených vlastními či pronajatými dopravními prostředky). Vzhledem k tomu, že v řízení o udělení jediné licence jde o výběr nejlepšího žadatele, je nutno porovnávat ekonomické parametry žadatelů navzájem, nikoliv porovnávat pouhé finanční zdroje s jakýmsi vyhláškou stanoveným minimem. V té souvislosti se ruší i původní ustanovení § 21 odst. 4.

Použitá koncepce finanční způsobilosti navíc pomíjí, že obchodní majetek apod. bude držitelem licence nepochybně vždy používán nejen k zajišťování základních služeb, ale i k řadě dalších činností. Z jeho výše tedy nelze jednoznačně usuzovat, zda finanční potřeby spojené právě se základními službami budou či nebudou pokryty.

Ustanovení o finanční způsobilosti obsahují navíc další chyby. Podle odstavce 2 se finanční způsobilost týká provozování všech služeb uvedených ve výzvě (tj. základních služeb a dalších služeb ve smyslu § 20 odst. 1), podle odstavce 3 již jen blíže neurčených poštovních služeb (všech, anebo jen těch, které patří mezi základní služby?), přičemž podle navazujícího § 34 odst. 2 písm. a) základních služeb (tj. nejen poštovních, ale i mezinárodních služeb). Budoucí závazky z poskytování poštovních poukazů se nezajišťují majetkem, ale penězi, které budou teprve v budoucnu předány držiteli licence za účelem jejich poukázání adresátovi.

Návazně na zrušení poštovních podmínek ve formě vyhlášky (viz bod 14.) bylo doplněno ustanovení odstavce 1 písm. b) upravující proces vyslovování souhlasu s poštovními podmínkami. Namísto toho, aby Úřad poštovní podmínky sám stanovoval, bude totiž (viz další text) pouze schvalovat ty poštovní podmínky, které držitel licence sám připraví. Pro dosažení účelu regulace je to zcela postačující; jedině toto řešení pak umožňuje, aby bylo možno regulovat s potřebnou pružností.

Do nového textu byl doplněn odstavec 2, který byl v textu zákona zjevně opomenut (v analogickém § 28 nechybí).

V novém znění § 22 byly provedeny následující úpravy:

V odst. 1 písm. a) a b) jde o formulační upřesnění (mj. je nesprávný pojem „platnost licence“). Doplnění písmene c) je důsledkem zrušení vyhlášky - viz komentář k § 21. Nové znění písmene d) vychází z původního písmene c). Dosavadní znění mělo závažný nedostatek - vycházelo z pojetí, že kvalita nezbytná z důvodu veřejného zájmu je definována výhradně jen požadavky stanovenými podle tohoto písmene. Tak tomu samozřejmě není - dodržení těchto požadavků je nutnou, nikoliv však postačující podmínkou k dosažení potřebné kvality. Viz též navazující komentář k bodu 57. - nové znění § 33 odst. 1 písm. a). Nové znění obsahuje i další drobná upřesnění textu.

Změna odstavce 2: Není důvod k tomu, aby licence nemohla přejít na jinou osobu, jestliže s tím Úřad jako orgán udělující licenci souhlasí a jestliže jsou splněny podmínky podle věty druhé. Dosavadní znění neumožňuje dokonce ani transformovat běžným způsobem Českou poštu ze státního podniku na akciovou společnost.

Odstavec 3 se zrušuje, protože pro toto ustanovení není žádný důvod. Dosavadní znění zákona navíc neprávem poškozují jiné provozovatele poštovních služeb. Přestože i oni poskytují poštovní služby, na rozdíl od držitele licence nesmějí ve své obchodní firmě použít slova „pošta“, tedy slova, která vyjadřuje podstatu jejich podnikatelské činnosti.

Zrušení odstavce 4 je důsledkem toho, že základní kvalitativní požadavky budou napříště součástí rozhodnutí o udělení licence, přičemž jejich změny budou mít formu změny licence podle § 23. Pro nevhodnost stanovování těchto požadavků formou vyhlášky platí totéž, co pro užití vyhlášky ke stanovování poštovních podmínek (viz komentář k bodu 14.). Nové řešení umožňuje i zde potřebnou pružnost ve stanovování těchto požadavků, což forma vyhlášky vylučovala.

Dosavadní znění § 23 bylo zcela zmatečné - rozsah základních služeb totiž vyplýval už z vyhlášky, již se stanoví poštovní podmínky.

Teprve po zrušení vyhlášky dostává ustanovení § 23 smysl; je však zapotřebí doplnit do tohoto paragrafu nejen změnu rozsahu základních služeb, ale i změnu jejich poštovních podmínek a změnu základních kvalitativních požadavků.

Nové ustanovení odstavce 1 vychází z původního znění § 23 odst. 1 a 2; nová ustanovení odstavců 3 a 4 jsou analogií nového odstavce 1. Do odstavců 2 a 5 byl doplněn postup při schvalování poštovních podmínek, pokud dojde k zařazení nové základní služby, nebo pokud je zapotřebí poštovní podmínky z rozhodnutí Úřadu změnit.

Odstavec 6 pamatuje i na případ, že změnu dosavadních poštovních podmínek navrhne sám držitel licence.

Vyloučení cen ze schvalování poštovních podmínek (které je důsledkem zákona o cenách) je analogií původního § 6 odst. 6, který se rovněž nevztahoval na ceny.

Výjimečný postup, jímž je novelizace poznámky č. 12, je v daném případě potřebný - dosavadní znění poznámky č. 12 totiž neposkytuje dostatečné informace o tom, jakou povahu zmíněné mezinárodní závazky mají.

Odkaz na mezinárodní závazky podle poznámky pod čarou č. 12 se současně doplňuje i o odkaz na závazky vyplývající z práva ES podle poznámky pod čarou č. 1.

Změna v § 24 odst. 1 písm. b) vychází z toho, že toto jednání nebude již podle bodu 63. posuzováno jako správní delikt (viz původní § 36 odst. 2 písm. b)), stává se však důvodem pro případné odnětí poštovní licence. Úprava v odstavci 2 je opravou zjevného opomenutí.

Většina úprav v § 25 je opravou formulačních nepřesností. Úprava písmene b) je odůvodněna tím, že licence musí pochopitelně zaniknout již v okamžiku, kdy dojde ke zrušení jejího držitele; v návaznosti na změnu původního § 21 odst. 1 se doplňuje i případ, kdy je držitelem fyzická osoba.

K bodu 49.

Původní znění odstavce 1 omezovalo možnost udělení zvláštní licence jen na malou část případů, kdy zajištění základních služeb selhává - podmínka mimořádných okolností, podmínka, že se problémy musí týkat výhradně jen části základních služeb (služby týkající se písemností), podmínka, že nevyhovující stav už reálně nastal.

Úprava znění odstavce 2 navazuje na analogický § 19 (bod 45.); současně jsou zavedeny nové pojmy „zvláštní poštovní povinnost“ a „zvláštní poštovní oprávnění“. Původní znění zde nesprávně používá pojmy, jež se týkají držitele běžné licence a jež mají jiný (širší) věcný obsah.

K bodu 50.

Náležitosti žádosti se stanovují přímo zákonem. V původním znění bylo navíc opomenuto území, jehož se zvláštní licence týká.

K bodu 51.

Úprava podle analogického § 20 odst. 3 věta první (bod 47.).

K bodu 52.

Úprava podle analogického § 21 - viz komentář k bodu 48.

K bodu 53.

Úprava podle analogického § 22 - viz komentář k bodu 48.

K bodu 54.

Úprava podle analogického § 23 (viz komentář k bodu 48.). Je zjevné, že doplňovaný paragraf byl v zákoně nedopatřením opomenut.

Jediným rozdílem je to, že u zvláštní licence nelze (na rozdíl od běžné licence) rozsah povinně zajišťovaných služeb měnit, což je logické (zvláštní licence slouží jen k zajištění některých, předem určených základních služeb).

K bodu 55.

Nové znění § 30 je analogií znění § 24 podle bodu 48. Mj. se odstraňuje i to, že v původním § 30 odst. 1 písm. b) byla opomenuta změna zvláštní poštovní licence.

Nové znění § 31 je analogií znění § 25 podle bodu 48.

Nové znění § 32 je důsledkem změn ve výčtu správních řízení podle předchozího textu. Tímto ustanovením (společně s § 40 v úpravě podle bodu 67.) se zajišťuje soulad s čl. 4 a 6 Směrnice, podle nichž musejí být vhodným způsobem zveřejněny povinnosti těch, kdo zajišťují základní služby, a to včetně informací o jednotlivých základních službách.

K bodům 56. a 57.

Dosavadní znění § 33 a 34 vyžaduje podstatné přepracování původního textu. V první řadě je zřejmé, že se tato ustanovení mohou vztahovat jen na ty provozovatele, kteří mají veřejnoprávní povinnost zajišťovat základní služby, tedy pouze na držitele poštovní licence a zvláštní poštovní licence.

Prakticky všechna ustanovení původního § 33 jsou buď nadbytečná, nebo na tomto místě nepatřičná.

Ustanovení odstavce 1 bylo v upravené podobě přesunuto do § 16 odst. 5, kam správně patří (viz bod 42.).

Ustanovení odstavce 2 písm. a) bylo v upravené podobě přeřazeno do nového § 16 odst. 7 podle bodu 42. Ustanovení odstavce 2 písm. b) je nadbytečné, protože nemá normativní povahu - pouze upozorňuje, že je třeba dodržovat tento zákon. Ustanovení odstavce 2 písm. c) - jež se navíc, byť je umístěno v paragrafu týkajícím se kteréhokoliv provozovatele, týkalo pouze držitele poštovní licence - je nadbytečné, neboť vyplývá už ze zákona o státní kontrole. Ustanovení odstavce 2 písm. d) bylo nahrazeno novým zněním § 4 odst. 1 a 2 - viz poznámka k bodu 14., v níž se současně vysvětluje, proč je původní formulace v § 33 nesprávná.

Pokud jde o povinnosti držitelů licencí podle původního § 34, i zde je většina ustanovení nadbytečných či chybných. Ustanovení § 34 odst. 1 písm. a) je duplicitní - viz původní i nové znění § 19; duplicitní je i ustanovení písmene b) - viz původní znění § 6 odst. 5 resp. nové znění § 4 odst. 1. Ustanovení § 34 odst. 2 písm. a) je nesmyslné - dostatek finančních prostředků nelze formulovat jako povinnost (nanejvýše jako podmínku pro uchování si licence); k otázce finanční způsobilosti viz navíc poznámku k bodu 48. Nadbytečné je ustanovení odstavce 2 písm. b) - jde pouze o speciální případ obecné povinnosti uvedené již tak duplicitně v § 19 a současně v § 34 odst. 1 písm. a).

Ustanovení § 34 odst. 4 jsou zbytečná, protože tyto záležitosti patří do základních kvalitativních požadavků podle § 22 odst. 1 písm. d) podle bodu 48. Jde totiž o obslužná místa zajišťující poštovní podání a o rychlost a pravidelnost základních služeb. Jak navíc ze znění dosavadní prováděcí vyhlášky č. 286/2004 Sb. (§§ 349, 350, 351, 371, 373 aj.) vyplývá, požadavků spojených s poštovními schránkami, jejichž splnění je k řádnému zajištění základních služeb nezbytné, je mnohem více. V tomto směru jsou požadavky zákona zcela nedostatečné - k jejich naplnění například postačuje zřídit v celé ČR dvě schránky, které budou vybírány jednou ročně. Ustanovení odstavce 4 mimo to vycházejí z mylného předpokladu, že se poštovní schránky používají výhradně k poštovnímu podání zásilek obsahujících písemnosti; tak tomu samozřejmě není, schránky se používají k poštovnímu podání obyčejných zásilek (tj. zásilek, jejichž poštovní podání se nestvrzuje) bez ohledu na jejich obsah.

Ustanovení § 34 odst. 5 nemají normativní povahu - první věta připomíná platnost obecných principů vlastnictví podle § 123 a násl. občanského zákoníku, druhá věta souběžnou platnost zvláštních předpisů.

Jediným ustanovením z dosavadního znění § 34, jež je třeba v textu nových § 33 a 34 zachovat (v upravené podobě), je tak jen ustanovení původního § 34 odst. 3.

Ustanovení o povinnostech držitelů licence naproti tomu až dosud pomíjí celou řadu velice podstatných povinností, a to dokonce takových, jejichž doplnění do zákona je nezbytné s ohledem na znění Směrnice.

Nové znění § 33 odst. 1 písm. a) navazuje na definici poštovní povinnosti podle § 19 odst. 1 písm. a) (bod 45.). Nestačí totiž pouze zajistit všeobecnou dostupnost základních služeb, nutné je navíc, aby byly zajišťovány tak, jak je z důvodu veřejného zájmu zapotřebí. Nestačí pak ani pouhé splnění základních kvalitativních požadavků; ty jsou totiž konkretizací pouze některých potřeb (také proto mají ve svém názvu slovo základní) - viz poznámka k bodu 48. (nové znění § 22). Toto ustanovení je přímou transpozicí čl. 5 odst. 1 a čl. 6 Směrnice, jež dosud v zákoně scházela.

Ustanovení odstavce 1 písm. b) navazuje na nově zaváděnou regulaci poštovních podmínek formou jejich schvalování (viz poznámka k bodu 48.).

V zákoně až dosud scházelo nové ustanovení odstavce 2 (bylo sice obsaženo v § 379 nyní rušené prováděcí vyhlášky, vyhláška však nemůže stanovovat výjimky z platnosti zákona). Důvodnost tohoto ustanovení je zřejmá; jeho aplikace přichází v úvahu například v případech živelných katastrof či jiných mimořádných situací.

Smyslem ustanovení odstavce 3 je zajistit, že žadatel o základní službu bude moci být odmítnut držitelem licence jen v případě, že by se při úpravě zásilky apod. dopustil závažné

závady; nikoliv však v případě, že se dopustil drobné, nepodstatné závady (scházející PSČ, nepříliš pevný obal apod.). Striktní dodržení všech podmínek podle § 6 odst. 2 písm. a) v případě základních služeb není bezpodmínečně nutné, pokud ovšem nezpůsobuje vážnou komplikaci. Drobným porušením stanovených požadavků žadatel nepřichází o právo na základní službu, na druhé straně však nese svou vlastní odpovědnost za důsledky, jež jeho jednání může mít (pokud se například nedostatečně zabalený obsah poškodí, viz § 12 odst. 3).

Ustanovení odstavce 4 je přímou transpozicí čl. 5 odst. 1 Směrnice, jež rovněž až dosud v zákoně scházela.

Ustanovení odstavce 5 bylo převzato z původního § 34 odst. 3, bylo pouze formulačně upřesněno.

Nové znění § 34 je analogií nového § 33 s tím, že povinnosti držitele poštovní licence podle § 33 odst. 5 v případě zvláštní poštovní licence odpadá.

K bodu 58.

Ustanovení nového § 34a až dosud v zákoně scházelo. Jde o přímou transpozici principů podle čl. 12 Směrnice.

K bodu 59.

Důsledek zrušení legislativní zkratky „ministerstvo“ pro Ministerstvo informatiky (viz bod 43.).

K bodu 60.

Náprava zjevné chyby - tuto záležitost řeší poštovní smlouva (text smlouvy může být proti poštovním podmínkám pozměněn).

K bodům 61. a 62.

V zákoně až dosud schází obecné ustanovení o činnosti Úřadu (resp. původně Ministerstva informatiky) jako regulačního orgánu. Přitom existence regulačního orgánu a celá řada jeho aktivit jsou základní myšlenkou, z níž vychází Směrnice (viz např. článek 22 Směrnice). Je proto nezbytné taková ustanovení do zákona doplnit, což se děje formou nově navrhovaných § 36 a 37. (Pokud jde o původní znění § 36 a 37 - viz bod 63.)

V dosavadním znění zákona sice některé regulační pravomoci Úřadu existují, řada z nich však dosud schází. Zejména pak z dosavadního znění zákona nevyplývá obecná povinnost Úřadu aktivně na zajišťování základních služeb dohlížet a činit podle konkrétní situace různá další opatření, jež jsou pro řádné zajištění základních služeb potřebná. Dosavadní velmi omezená a z hlediska veřejného zájmu i požadavků Směrnice nedostatečná činnost regulačního orgánu je důsledkem právě tohoto opomenutí. Poznatek, že zákonem byl ke dni 1.7.2000 zřízen regulační orgán, který má dohlížet na zajištění základních služeb, zůstal před veřejností prakticky utajen; tento fakt je sice implicitně v zákoně obsažen, žádný paragraf zákona se však o regulačním orgánu a jeho činnosti nezmiňuje. Veřejnost tak až na výjimky ani netuší, že se se svými problémy může obracet na nový orgán zřízený již dříve k ochraně jejích oprávněných zájmů.

Nové ustanovení § 37 odst. 1 vyjadřuje, že základem činnosti regulačního orgánu je dohled na řádné plnění všech povinností držitelů licencí. Nestačí pouze tyto povinnosti stanovit a případně pak uložit za jejich porušení pokutu, nutné je především systematicky sledovat, zda jsou plněny.

Ustanovení odstavce 2 stanoví, že se dohled neuskutečňuje pouze z iniciativy samotného regulačního orgánu, ale také z iniciativy těch, kdo se účastní či chtějí účastnit základních služeb. Věta druhá je důležitá, protože dohled se zpravidla nebude odehrávat formou státní kontroly. K posouzení řady záležitostí lze (nebo dokonce je nutno) využít jiných forem - informací a podkladů získaných od zákazníků, informací sdělovaných veřejnosti samotným držitelem licence, atd.

Ustanovení odstavce 3 písm. a) je přímou transpozicí čl. 19 Směrnice, dosud však v zákoně scházelo; ustanovení písmene b) je přímou transpozicí čl. 16 Směrnice (zmínka v původním § 33 odst. 2 písm. c) byla z tohoto hlediska nedostatečná). Ustanovení písmene c) je pak obecným principem, jímž se regulační orgán musí řídit, má-li být respektován požadavek podle čl. 22 Směrnice (úkolem regulačního orgánu je totiž zajistit, že požadavky podle Směrnice budou splněny). Aktivitou podle písmene c) může být například informační kampaň směrem k veřejnosti.

K bodu 63.

Nové znění § 37a a 37b nahrazuje původní ustanovení § 36 a 37, jež byla celkově přepracována v duchu nové koncepce správního trestání. Rovněž v souladu s touto koncepcí bylo z § 36 zákona o přestupcích (dále jen „ZOPŘ“) přesunuto do nového § 37c vymezení přestupků na tomto úseku (viz komentář k části šesté). Současně byla odstraněna celá řada existujících chyb a nepřesností.

Sankce podle § 37a odst. 1 písm. a) až dosud v zákoně scházela, což způsobovalo, že zákonný monopol bylo možno beztrestně porušovat. Postačovalo totiž, aby podnikatel neprovozoval příslušné služby jako poštovní: tím sice porušil ustanovení § 3 zákona, za to mu však pokuta uložena být nemohla, protože v zákoně byla nedopatřením opomenuta. V zákoně existovala pokuta pouze pro případ, že by podnikatel § 3 dodržel a příslušné služby provozoval v právním režimu poštovních služeb (pak by šlo o porušení § 18).

Zákonná konstrukce monopolu má tuto strukturu:

- a) Služby, při nichž zásilka obsahuje písemnost, je nutno poskytovat jako poštovní služby.
- b) Poštovní služby, při nichž poštovní zásilka obsahuje písemnost, smí poskytovat jen držitel licence (příp. držitel zvláštní licence).

Je tedy zřejmé, že sankce musejí zahrnovat porušení kteréhokoliv z obou požadavků.

Bezpředmětné se naopak staly sankce podle původního § 36 odst. 1 písm. a) a c) - viz komentář k bodům 43. (původní § 17) a 48. (původní § 22 odst. 3).

V návaznosti na nové znění § 33 a 34 (viz komentář k bodům 56. a 57.) bylo odpovídajícím způsobem upraveno a doplněno i původní znění § 36 odst. 3 - viz znění § 37a odst. 2 a 3.

Dosavadní výše pokut byla stanovena nesystémově. Nové znění respektuje původní nastavení absolutní výše pokut, současně však zavádí do věci logiku. Vychází se z toho, že za porušení monopolu a za porušení povinností držitele poštovní licence je horní limit pokuty 2 mil. Kč, zatímco za zákonitě méně významné porušení povinností držitele zvláštní poštovní licence je horním limitem 500 tis. Kč.

Znění § 37b, jež nahrazuje původní § 37, vychází z nové koncepce správního trestání.

Znění § 37c vychází z původního § 36 ZOPŘ, v němž byla opravena celá řada dosud existujících chyb.

V původním ustanovení § 36 odst. 1 písm. a) ZOPŘ jsou opomenuty schránky určené k dodání adresátovi (domovní schránky), přestože právě u nich se závadné jednání v praxi často vyskytuje. Všeobecná dostupnost základních služeb je podle zákona o poštovních službách veřejným zájmem; pokud někdo druhému znemožní užívat jeho domovní schránku, narušuje tím jeho právo na základní služby. Do domovních schránek se navíc vhazují i tak důležité dokumenty, jakými jsou výzvy k vyzvednutí soudní, daňové či správní písemnosti.

Původní ustanovení písmene § 36 odst. 1 písm. b) ZOPŘ obsahuje celou řadu nepřesností: poštovní podání není akt odesílatele, ale provozovatele; porušit poštovní smlouvu předáním poštovní zásilky provozovateli nelze, protože smlouva je uzavřena až v okamžiku, kdy zásilku převezme provozovatel. Věta navíc nedává smysl, protože v ní část chybí (není uvedeno, co se musí v důsledku předání poštovní zásilky stát, aby šlo o přestupek). Neprávem je opomenuto předání poštovní zásilky s obsahem, který není vůbec dovolen.

Původní ustanovení písmene § 36 odst. 1 písm. c) ZOPŘ se stalo bezpředmětným (bod 13. - zrušení zákazu přepravy živých zvířat).

Opraveno muselo být i znění § 36 odst. 2 ZOPŘ: pokuty se zvyšují na tu výši, která byla zamýšlena již při novelizaci ZOPŘ v rámci části druhé zákona č. 29/2000 Sb. V důsledku toho, že nebyly koordinovány dvě novely § 36 ZOPŘ provedené zákonem č. 29/2000 Sb. a následně zákonem č. 151/2000 Sb. k témuž dni, došlo však k tomu, že se výše pokuty nechtěně vrátila zpět na původních příliš nízkých 3000 Kč.

K bodu 64.

Původní ustanovení je formulováno nesprávně; v této podobě nemá žádný význam, protože první část věty pouze opakuje obecný princip správního řízení, přičemž aplikace druhé části nepřichází v úvahu (žádné ustanovení zákona nestanoví jinak). Potřebné je naopak jednoznačně stanovit, že činnosti zmíněné v novém textu nemají povahu správního řízení.

K bodu 65.

Náprava zjevného opomenutí.

K bodu 66.

Potřebné upřesnění - subsidiární použití občanského zákoníku se týká pouze soukromoprávní části zákona (právní úprava poštovní smlouvy).

K bodu 67.

Nová druhá věta v odstavci 1 zaručuje možnost seznámit se s Poštovním věstníkem i tímto způsobem.

V odstavci 2 jde o formulační i věcné upřesnění původního textu: nedopatřením byl opomenut držitel zvláštní licence, povinnost se logicky týká jen těch provozoven, jež jsou běžně užívány veřejností.

K bodu 68.

Zrušení původního § 41 odst. 1 - viz bod 44. (text se převádí do nového § 18 odst. 4). Zrušení původního § 41 odst. 2 navazuje na zrušení prováděcích vyhlášek - viz body 14. (původní § 6 odst. 6) a 48. (původní § 21 odst. 4 a § 22 odst. 4).

Čl. II

K bodům 1. až 3.

Použitelnost přechodných opatření podle bodů 1. až 3. se omezuje na tři měsíce, jež jsou dostatečné k tomu, aby byly poměry uspořádány způsobem stanoveným v novele zákona o poštovních službách.

Přechodná opatření podle bodů 4., 5. a 7. řeší důsledky převodu regulačních kompetencí z Ministerstva informatiky na Úřad. Přechodné opatření podle bodu 6. řeší důsledky zrušení souhlasu (viz čl. I, bod 43.).

Čl. III

Zrušení obou prováděcích vyhlášek vyplývá z nového znění § 6, § 21 a § 22 (viz komentář k čl. I body 14. a 48.).

Čl. IV

Vyhlášení úplného znění je vzhledem k rozsahu novel potřebné.

Část druhá

Čl. V

Upřesňuje se dosavadní znění tak, aby bylo v plném souladu s úpravou podle části třetí.

Část třetí

Čl. VI

Úprava zákona o telekomunikacích, kterým byl zřízen Český telekomunikační úřad, v návaznosti na to, že se tento úřad nyní stává regulačním úřadem i pro oblast poštovních služeb (viz obecná část).

Část čtvrtá

Čl. VII

Kompetence regulovat uvedené ceny se převádí na Úřad (omylem nebyl uskutečněn převod kompetence z Ministerstva dopravy a spojů na nově vzniklé Ministerstvo informatiky).

Současně se napravuje nedostatek původního znění, který byl až dosud přehlížen. Poštovními službami jsou totiž pouze služby, jejichž účelem je dodání; jiné služby, jež jsou ve spojitosti s tím poskytovány (například různé služby adresátovi), nejsou podle definice v § 1 odst. 2 zákona o poštovních službách poštovními službami. Obdobně to platí i o zahraničních poštovních službách ve smyslu definice v § 2 písm. i) zákona o poštovních službách.

Část pátá

Čl. VIII

Důsledek zrušení souhlasu k provozování poštovních služeb podle § 17 zákona o poštovních službách (viz poznámka k čl. I bod 43.).

Čl. IX

Přechodná opatření řeší situaci u původních živnostenských oprávnění resp. ohlášení doručených za platnosti původního znění živnostenského zákona.

Část šestá

Čl. X

V souladu s novou koncepcí správního trestání bylo vymezení přestupků na tomto úseku přesunuto do zákona o poštovních službách (viz čl. I, bod 63.).

Část sedmá

Čl. XI

Dělená účinnost zákona je důsledkem toho, že vyhlášku č. 286/2004 Sb. lze zrušit až po uplynutí přechodného období 3 měsíců podle čl. II bodů 1. až 3.

V Praze dne 26. května 2004

PhDr. Vladimír Špidla v.r.

předseda vlády

Vladimír Mlynář v.r.

ministr informatiky